

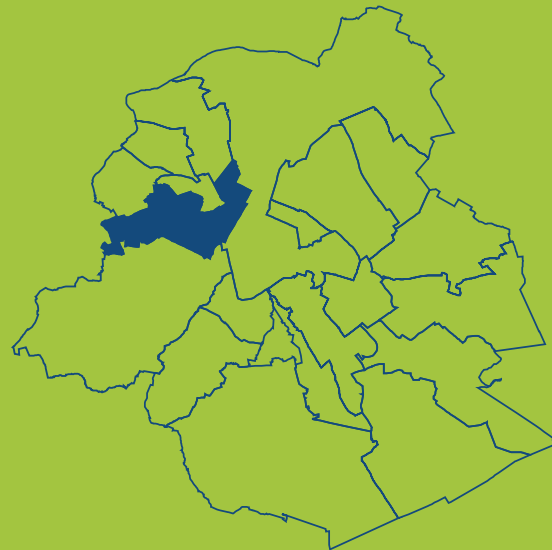
VOORWOORD	2
1 INLEIDING EN SYNTHESE	3
2 DEMOGRAFISCHE CONTEXT	9
2.1 Totale bevolking	9
2.2 Bevolkingsstructuur naar leeftijd en geslacht	10
2.3 Huishoudens	12
2.4 Multiculturaliteit	15
3 SOCIO-ECONOMISCHE KENMERKEN	17
3.1 Socio-economische status van de bevolking	17
3.2 Arbeidsmarkt	19
3.3 Inkomen en inkomensbron	21
4 GEZONDHEID	30
4.1 Algemene gezondheidstoestand	30
4.2 Gezondheid van de jonge kinderen	34
5 OPLEIDING	39
5.1 Schoolgaande bevolking in kleuteronderwijs	39
5.2 Schoolgaande bevolking in leerplichtonderwijs	40
5.3 Onderwijsritme in leerplichtonderwijs	41
6 HUISVESTING EN LEEFOMGEVING	42
7 WOORDENLIJST	43
COLOFON	48

Fiche n°12

Gemeente Sint-Jans-Molenbeek

Editie 2/2010

COMMISSION
COMMUNAUTAIRE FRANÇAISE
– COHÉSION SOCIALE

OBSERVATORIUM VOOR
GEZONDHEID EN WELZIJN
VAN BRUSSEL-HOOFDSTAD
– GEMEENSCHAPPELIJKE
GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

UNIVERSITÉ LIBRE DE
BRUXELLES – IGEAT

VOORWOORD

Dit document is fiche nr. 12-Sint-Jans-Molenbeek van de “*Gemeentelijke fiches voor de analyse van lokale statistieken in het Brussels Gewest*”.

Het is de bedoeling van deze fiches aan beleidsmakers en lokale actoren een eenvoudig instrument aan te bieden om inzicht te krijgen in bepaalde kenmerken van de bevolking waarmee zij werken en hen te helpen bij het uitstippelen van hun strategieën.

In het kader van haar decreet inzake sociale cohesie heeft de Franse Gemeenschapscommissie (**COCOF**) een instrument besteld dat de problemen en behoeften van de Brusselse gemeenten op het vlak van sociale cohesie statistisch benadert. Deze statistieken werden samengelegd met de ervaringen van de actoren op het terrein. In het instrument worden vergelijkingen gemaakt tussen de gemeenten (per statistische buurten) en tussen de gemeenten en het Gewest.

De documenten van dit instrument werden samengesteld door het Institut de Gestion de l'Environnement et de l'Aménagement du Territoire van de Université Libre de Bruxelles (**ULB-IGEAT**) in samenwerking met het **Observatorium voor Gezondheid en Welzijn**. Deze inventarisatie werd voorgelegd tijdens de verschillende lokale overlegmomenten en vergeleken met de ervaringen van de actoren op het terrein om zo behoeften en problemen aan het licht te brengen die niet in de statistische inventarisatie vermeld zijn. Deze analyse ondersteunde de lokale coördinatie op gemeentelijk niveau, met het oog op de voorbereiding van het nieuwe vijfjarenplan 2011-2015.

Gezien de fiches ook interessant zijn voor het grote publiek, heeft het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn de 19 gemeentelijke fiches vertaald.

Eigenlijk gaat het om een actualisering en verdere uitwerking van de gemeentelijke fiches van het Observatorium met de welzijns- en gezondheidsstatistieken per gemeente.

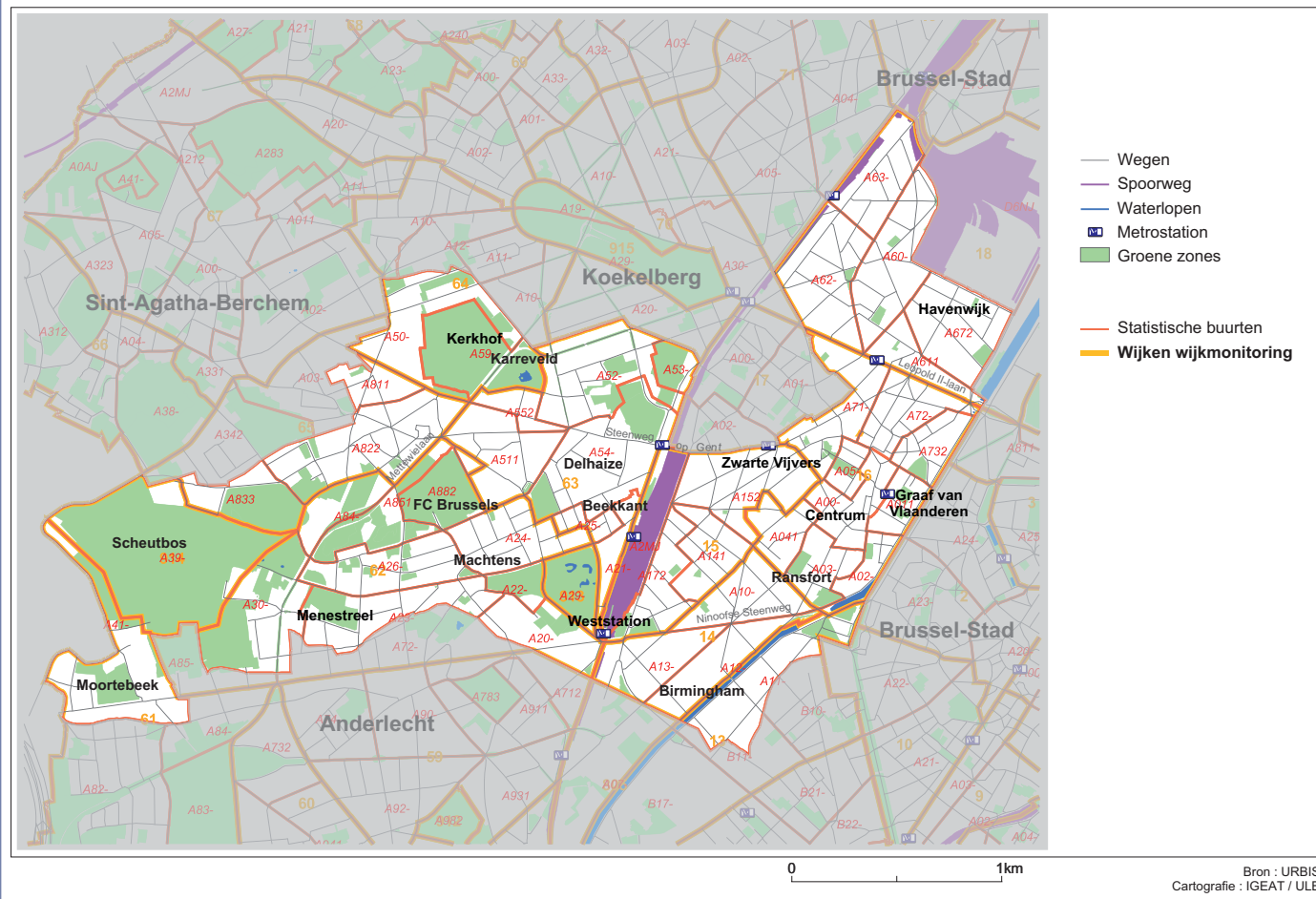
Verder zijn ook huisvestings- en onderwijsindicatoren (met cijfers van de Vlaamse en van de Franse Gemeenschap) opgenomen. In het kader van de opdracht van de COCOF werd bovendien ook een fiche voor het Gewest opgesteld, een handleiding die de lokale actoren helpt bij de interpretatie van de gegevens over hun gemeente en een derde en laatste document “bronnen en referenties” dat gebruikers begeleidt bij hun persoonlijk opzoekwerk in de basiscijfergegevens. Deze documenten werden echter niet vertaald.

Deze fiches vormen een aanvulling op de rapporten van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn (“Welzijns- en gezondheidsatlas van Brussel-Hoofdstad”, “Jaarlijkse welzijnsbarometer”, “Gezondheidsindicatoren van het Brussels Gewest”,...) die gratis geraadpleegd en gedownload kunnen worden op de website van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn (www.observatbru.be) en op de instrumenten ontwikkeld door het **BISA (Wijkmonitoring)**, Statistische indicatoren, Conjunctuurbarometer). De bespreking bij de hier voorgestelde gegevens is dan ook tot het strikte minimum beperkt. Wij nodigen u uit om deze documenten te lezen indien u meer uitleg wenst.

De cijfers voor Sint-Jans-Molenbeek worden vergeleken met de gemiddelde waarde voor het Brussels Gewest, ofwel met de hoogste en laagste waarden voor de verschillende gemeenten. Met “Gewest” of “Brussels Gewest” bedoelen we het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (19 gemeenten).

I. INLEIDING EN SYNTHESE

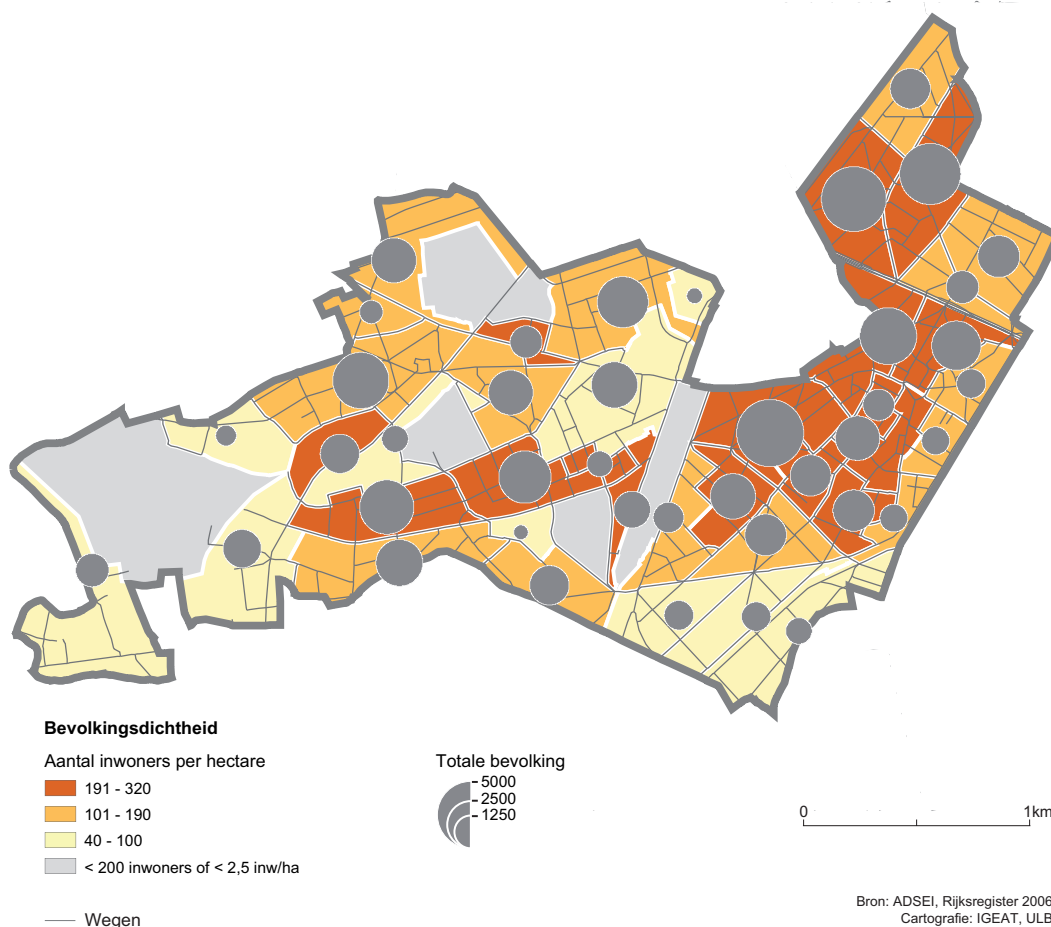
Kaart 1: Referentiekarta van Sint-Jans-Molenbeek.

Deze referentiekarta geeft weer hoe de gemeente wordt opgedeeld wanneer infragemeentelijke statistieken worden voorgesteld. De statistische buurten zijn op de kaart afgebakend in het rood. Hun identificatienummer bestaat uit een prefix (21012 voor Sint-Jans-Molenbeek) en een achtervoegsel, ook in het rood aangeduid op de kaart (A00-, A011-,...). De codes, benamingen, bevolkingsgroepen en -dichtheid van elke buurt zijn opgenomen in een lijst en op een kaart die geraadpleegd kan worden op de website van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

De wijken van de **Wijkmonitoring** zijn afgebakend in het oranje, hun nummers zijn eveneens in het oranje weergegeven op de kaart. Het betreft aggregaten van statistische buurten, maar de grenzen van deze wijken vallen niet altijd samen met de gemeentegrenzen. Zij kunnen namelijk verschillende gemeenten overlappen, zoals hier het geval is met wijk “64-Frans Hospitaal” in het noorden van de gemeente. De wijken alsook de statistische buurten waaruit ze bestaan zijn eveneens opgenomen in een lijst beschikbaar op de website van het Observatorium.

Kaart 2: Bevolkingsspreiding van Sint-Jans-Molenbeek op 01/01/2006.

Sint-Jans-Molenbeek is gelegen in het westen van het Brussels Gewest en grenst in het noorden aan Laken (Brussel-Stad), Jette, Koekelberg en Sint-Agatha-Berchem, in het oosten aan het kanaal en het centrale deel van Brussel-Stad, in het zuiden aan Anderlecht en in het westen aan Dilbeek. De gemeente is zeer heterogeen. We zien een duidelijke scheiding, die zich kenmerkt door de sporen van het Weststation, tussen

Laag-Molenbeek in het oosten, dat deel uitmaakt van de verstedelijkte gordel sinds de eerste helft van de 19de eeuw, en het westelijke deel van de gemeente, ontstaan uit een meer recente verstedelijking. De Gentse- en de Ninoofsesteenweg, de Leopold II-laan en de Mettwielaan zijn de belangrijkste grote verkeersassen die Molenbeek doorkruisen. Als gevolg van haar vroege industrialisering kent de gemeente, aan de

vooravond van de Eerste Wereldoorlog, een eerste historische bevolkingspiek met 73 000 inwoners. Na een lichte daling stagneert het bevolkingsaantal alvorens opnieuw duidelijk te stijgen vanaf het einde van de jaren 1990. Op 1 januari 2008 telt Molenbeek 83 674 inwoners, goed voor bijna 8 % van de bevolking van het Gewest.

Het hele oostelijke deel van de gemeente, historisch Molenbeek, gelegen tussen het Weststation en het kanaal, en de Maritiemwijk, tussen de Leopold II-laan en de terreinen van Tour & Taxis, is sterk verstedelijkt. De oude arbeiderswoningen en de kleine opbrengstgebouwen⁽¹⁾ domineren het straatbeeld, soms afgewisseld door recentere sociale appartementen. In de hele gemeente zijn er nog vele arbeiderswijken te vinden, met name in het westen, waar ze soms de vorm van tuinvijken aannemen. Hoewel het westen van de gemeente sterk verstedelijkt is na de Tweede Wereldoorlog, voornamelijk door appartementsgebouwen van zeer uiteenlopende omvang, wordt de as van de Gentssesteenweg gekenmerkt door oudere gebouwen. De enige onbewoonde ruimten van de gemeente zijn het spoorwegterrein van het Weststation, een echte topografische en sociale breuklijn in de gemeente, en het plateau van het Scheutbos, een grote, semilandelijke groene ruimte aan de westelijke grens van de gemeente. Rond het Weststation vinden echter grote reconversieprojecten plaats.

Het aandeel jongeren in de **bevolking** ligt bijzonder hoog in Sint-Jans-Molenbeek, terwijl het aandeel 65-plussers lichtjes lager ligt dan in de rest van het Gewest. De jongere bevolking is geconcentreerd in de oostelijke wijken van de gemeente, die gekenmerkt worden door een sterke aanwezigheid van allochtonen, terwijl we de ouderen voornamelijk in het westen aantreffen. Het aantal eenpersoonshuishoudens ligt proportioneel lager dan het gewestelijke gemiddelde, terwijl het aantal gezinnen met kinderen (eenoudergezinnen inbegrepen) duidelijk oververtegenwoordigd is. Grote gezinnen maken een aanzienlijk deel uit van het aantal huishoudens in Sint-Jans-Molenbeek. Het is, samen met Sint-Joost-ten-Node, de enige gemeente waar dit aandeel hoger ligt dan 5 %.

Een groot deel van de bevolking heeft de Belgische nationaliteit (75 %), de niet-Belgen vertegenwoordigen bijna een kwart van de bevolking. Het aandeel vreemdelingen uit Noord-Afrika ligt aanzienlijk boven het gemiddelde van het Gewest, net als het

aandeel personen afkomstig uit de rest van Afrika. We zien een sterke aanwezigheid van allochtone gezinnen (hoewel sommige de Belgische nationaliteit hebben door naturalisatie en geboorte op Belgische bodem), meestal van Noord-Afrikaanse afkomst. Ze wonen vaak in het oostelijke deel van de gemeente, dat een arbeidersgeschiedenis heeft. De gemeente telt ook veel Italianen en Spanjaarden, evenals personen afkomstig uit landen die onlangs tot de Europese Unie zijn toegetreden (Polen, Roemenië), zonder dat dit aandeel evenwel hoger ligt dan het gewestelijke gemiddelde. De andere inwoners van het Europa van de 15 zijn beduidend ondervertegenwoordigd bij de vreemdelingen. De Maghrebijnse aanwezigheid, die zeer zichtbaar is in het straatbeeld, met name via winkels, is al zeer oud. Het profiel van de niet-Belgen is een goede weergave van de voortdurende vernieuwing van de bevolking van de gemeente, zonder echter te leiden tot een grondige wijziging van het migrantenprofiel dat deze gemeente van oude immigratie kenmerkt.

Sint-Jans-Molenbeek ligt in de eerste en de tweede westelijke kroon⁽²⁾ en heeft een bevolking met een uiteenlopend **sociaaleconomisch profiel**, met hoofdzakelijk een combinatie van huishoudens uit de arbeidersklasse en uit de middenklasse. Dit vertaalt zich in een gemiddeld belastbaar inkomen dat veel lager is dan het gewestelijke gemiddelde, voornamelijk ten oosten van de gemeente en rond het historisch centrum, waar veel allochtonen uit de lagere klassen wonen. Aangiften met een laag inkomen, vaak een vervangingsinkomen (waaronder pensioenen), zijn in de gemeente duidelijk oververtegenwoordigd. De situatie is beter in het westen, waar een groter aandeel huishoudens uit de middenklasse woont. Op gemeentelijke schaal ligt de activiteitsgraad⁽³⁾ lichtjes hoger dan het gewestelijke gemiddelde voor alle leeftijden (met uitzondering van de 15- tot 24-jarigen) voor mannen, en lager dan het gemiddelde voor vrouwen. Hoewel dit verandert bij de jongere generaties, is dit een gevolg van de lage activiteitsgraad bij vrouwen in de wijken van het oosten van de gemeente met een hoog percentage inwoners uit de Maghreblanden. En dit ondanks het feit dat de vrouwelijke activiteitsgraad stijgt dankzij de aanwezigheid van de middenklassen in het westen van de gemeente, waar vrouwen veel vaker op de arbeidsmarkt

(1,2,3) Zie woordenlijst.

aanwezig zijn zodat het huishouden over twee inkomens beschikt. In Molenbeek maken bedienden uit de privésector of de openbare sector het leeuwendeel van de werknemers uit, maar de arbeiders zijn duidelijk oververtegenwoordigd ten overstaan van het gewestelijke gemiddelde, vooral in het oosten van de gemeente. De gemeentelijke **werkloosheid**⁽⁴⁾ ligt ruim boven het gewestelijke gemiddelde, zowel voor mannen als voor vrouwen. Ook hier zijn er grote verschillen tussen het historische Molenbeek en de rest van de gemeente: het percentage is tweemaal hoger in het oosten van de gemeente. De werkloosheid is er hoog en treft vaak de jongeren. In de rest van de gemeente is de werkloosheid duidelijk minder hoog en heeft ze een ouder en vrouwelijker profiel. Het aandeel van de bevolking dat moet rondkomen met het leefloon of een vervangingsinkomen is veel groter in Molenbeek dan in het Gewest. Onder de rechthebbenden bevinden zich alle leeftijdscategorieën, met verhoudingsgewijs meer jongeren.

Het aandeel inwoners dat verklaart in slechte **gezondheid** te verkeren ligt boven het gemiddelde van het Gewest. Het **sterftecijfer**⁽⁵⁾ is hoger dan dat van het Gewest. Overlijdens als gevolg van cardiovasculaire of ademhalingsaandoeningen komen proportioneel vaker voor (bij mannen en bij vrouwen), evenals overlijdens door infectie- en parasitaire ziekten (bij vrouwen). Het **geboortecijfer**⁽⁶⁾ dat de laatste jaren in stijgende lijn gaat, is het hoogste van het Gewest. Dit wordt verklaard door het aanzienlijk aandeel jongvolwassenen in de Molenbeekse bevolking en door de, nog steeds hoge vruchtbaarheid van de allochtone bevolking. De gemeente telt een groot aantal maatschappelijk kwetsbaren, wat er, samen met het hoge geboortecijfer, toe leidt dat tal van kinderen geboren worden en opgroeien in gezinnen zonder inkomen uit arbeid. Alleenstaande moeders en zeer jonge moeders zijn eveneens oververtegenwoordigd. De foeto-infantiele mortaliteit is hoger bij kinderen van moeders afkomstig uit Sint-Jans-Molenbeek.

Wat **onderwijs** betreft volgen de jongeren die in Molenbeek wonen, verhoudingsgewijs aanzienlijk vaker technisch en vooral beroepsonderwijs dan gemiddeld het geval is in het Gewest. Het aandeel jongeren dat algemeen vormende richtingen volgt ligt dus zeer duidelijk onder het gewestelijke gemiddelde. Jongeren uit de gemeente, vooral jongens, hebben zeer vaak een schoolachterstand vanaf het einde van het lager onderwijs.

De Molenbeekse jongeren volgen, na het leerplichtonderwijs, veel minder hoger onderwijs, wat jammer genoeg eerder logisch is. Dit is vooral het geval in de oostelijke wijken van de gemeente en in de concentratie van sociale woningen, waar de ouders vaak geen universitair diploma of zelfs geen diploma algemeen secundair onderwijs hebben. In deze wijken geeft het kwalificatieniveau aanleiding tot moeilijkheden bij de inschakeling op de arbeidsmarkt. Deze problemen nemen nog toe doordat er, bij een gelijk diploma, ook verhoudingsgewijs meer werklozen zijn dan verwacht op basis van het gemiddelde van het Gewest. Dit wekt het vermoeden van een gebrekkige beroepskeuzevoorlichting of van een discriminatie die specifiek deze populatie treft. De situatie in het westen van de gemeente is, behalve in de sociale woningen, minder negatief, hoewel de gevolgde en verworven opleidingsniveaus over het algemeen middelmatig zijn. Maar dit lijkt voor deze middenklasse minder moeilijkheden op te leveren bij de inschakeling op de arbeidsmarkt.

Als gemeente gelegen tussen de eerste en de tweede kroon heeft Molenbeek een tamelijk heterogeen **gebouwenbestand**. Opvallend is het grote aanbod aan sociale woningen (meer dan 10 %, wat veel is vergeleken met het Gewest). Gemiddeld dateert 78 % van de woningen in de gemeente van voor 1961. Dit aandeel, wordt ruimschoots overschreden in het historische centrum tussen het kanaal en het Weststation, maar ook in de tuinvijken. De huisvesting is beduidend recenter in het grootste deel van het westen van de gemeente, behalve langs de Gentsesteenweg. In de oude wijken en in de tuinvijken beschikken de woningen over een stuk minder comfort. Sommige voorzieningen ontbreken (badkamer, centrale verwarming) en de vloeroppervlakte is kleiner. In de nieuwere wijken zijn het comfort en de staat van de woning heel wat beter. Volgens de inwoners leidt de staat in de woningen vaak tot problemen als gevolg van de ouderdom van bepaalde installaties. Het buitenvorm, de vormgeving en de netheid krijgen een betere beoordeling eens men de oude wijken verlaat. Rust en netheid worden vrijwel op het hele gemeentelijke grondgebied, maar vooral tussen het kanaal en het Weststation, heel streng beoordeeld. Voorbij de spoorweg verbetert het groot aantal openbare parken de perceptie van de groene ruimten.

(4,5,6) Zie woordenlijst.

Bovendien is het aantal huishoudens met toegang tot een privétuin in de gemeente zeer laag; de gemeente telt immers veel appartementen. De afwezigheid van groene ruimten is dus vooral kritiek aan de oevers van het kanaal.

Uit dit statistische overzicht van de gemeente Molenbeek kunnen we een aantal **aandachtspunten** distilleren:

- De kwetsbare financiële situatie van een groot deel van de bevolking, vooral in de oude wijken en de sociale woningen, is te wijten aan de hoge werkloosheid, maar ook de laaggeschoolde en dus minder betaalde arbeid. Kwalificatie vormt op verschillende vlakken een probleem. Allereerst vertoont het profiel van de lager geschoolde en dus steeds minder op de Brusselse arbeidsmarkt voorbereide werknemer de tendens om van generatie op generatie overgeleverd te worden. Jongeren studeren tegenwoordig weliswaar langer, maar door de algemene stijging van het opleidingsniveau blijft de kloof met de hoger opgeleiden groot. Problemen met de beheersing van de tweede landstaal en met de keuze van de juiste richting, maar ook een mogelijke discriminatie bij aanwerving maken dat de inschakeling op de arbeidsmarkt van vaak allochtone jongeren problematisch blijft.
- De kwetsbare financiële situatie van een groot deel van de bevolking wordt eveneens weerspiegeld in de huisvesting, vooral in de wijken met oude gebouwen, en dit zowel bij de privéwoningen als bij de sociale woningen. De slechte sociaaleconomische omstandigheden hebben ook een rechtstreeks effect op de gezondheid van de bevolking.
- Een aanzienlijk deel van de woningen in de gemeente bestaat uit sociale woningen. Naast de kosten van een oud gebouwenbestand en van een aantal recentere grote appartementsgebouwen moet ook de toenemende concentratie van de kwetsbaarste groepen in dit, reeds erg verzadigde, segment van het huuraanbod verder aangepakt worden.
- In de gemeente zijn er veel jonge kinderen en het aantal geboortes neemt significant toe. Het absolute aantal geboortes is zeer hoog (1 720 geboortes in 2007).
- Daarnaast zal Sint-Jans-Molenbeek nog vele jaren geconfronteerd worden met de veroudering van zijn bevolking, vooral in het westelijke deel van de gemeente, maar ook binnen de migrantengemeenschappen. Hoewel de gemiddelde leeftijd al enkele jaren niet meer stijgt, zijn er nog veel (zeer) oude mensen, zowel in de sociale huisvesting als in de particuliere huursector. Dit heeft een grote impact op de soorten behoeften en de nodige infrastructuur, twee elementen die niet altijd gemakkelijk met elkaar te verzoenen zijn.
- De situatie lijkt gunstiger in het westen van de gemeente, waar de beroepsbevolking voornamelijk bestaat uit de werkende middenklasse. Hier treffen we ook allochtonen aan die beter op de arbeidsmarkt zijn ingeschakeld en daarom de oude wijken verlaten. De positie van de middenklasse op de arbeidsmarkt lijkt echter te verzwakken, vooral omdat deze personen veeleer een intermediair dan een hoger opleidingsniveau hebben. Men mag niet vergeten dat de lonen niet tot de hoogste van het Gewest behoren, zoals blijkt uit het niveau van het belastbaar inkomen. In deze context kan de stijgende werkloosheid tot problemen leiden bij gezinnen die twee banen nodig hebben voor hun financiële stabiliteit.
- De industrialisatie in Molenbeek is zeer oud, vooral in het gedeelte dicht bij het kanaal. Het is hier dat de openbare ruimte het moeilijkst aan te leggen is; het is immers zaak de behoeften van de bevolking (jonger dan het gemiddelde in het Gewest) te verzoenen met de talrijke economische activiteiten in het stedelijk weefsel. De openbare ruimte, en vooral de groene ruimte, is beperkt. Bovendien moet ook hier werk gemaakt worden van de herinrichting van braakliggend industrieterrein.

Informatie over het welzijns- en gezondheidsaanbod: www.sociaalbrussel.be

Sociaal Brussel online (www.sociaalbrussel.be) werd ontwikkeld door de vzw Centrum voor Maatschappelijke Documentatie en Coördinatie en biedt gratis, eenvoudig en snel toegang tot de Nederlandstalige, Franstalige en tweetalige welzijns- en gezondheidsorganisaties die actief zijn in de gemeente of in de 19 gemeenten van het Brussels Gewest.

Dit instrument – dat dagelijks wordt geüpdatet – helpt om het welzijnsnetwerk in zijn gemeente in real time te vatten en te lokaliseren op de kaart van het Brussels Gewest.

Er zijn 4 zoekmethodes gaande van de meest eenvoudige tot de meest complexe:

- op naam van de organisatie of dienst
- via een zoekterm (type Google)
- via een sector
- via een specifiek criterium of een combinatie van criteria

Sinds juni 2008 wordt de informatie sector per sector online geplaatst (meer dan 4 300 adressen in juni 2011).

In enkele muisklikken beschikt u over concrete, geactualiseerde, op een kaart gevisualiseerde informatie.

Het **kruisen van de informatie over het aanbod met de gegevens** uit de volgende hoofdstukken – demografische gegevens, socio-economische kenmerken, gegevens over de algemene gezondheidstoestand, over opleiding en huisvesting – kan bijdragen tot het objectiveren van de tekorten op het vlak van voorzieningen, het stimuleren van de creatie van aangepaste dienstverlening, de ondersteuning van de netwerking, het aanwakken van de bewustwording en de coördinatie, het aanmoedigen van burgerparticipatie in de wijken.

2. DEMOGRAFISCHE CONTEXT

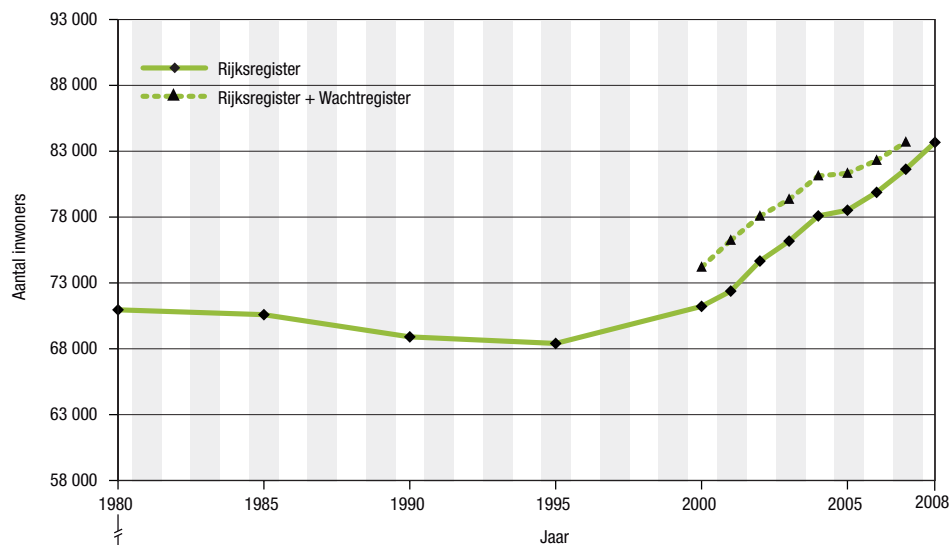

Van een aantal demografische indicatoren zijn, per wijk, kaarten en tabellen beschikbaar op de site van de Wijkmonitoring. Raadpleeg de onderwerpen "Type huishoudens", "Nationaliteiten", "Woonmobiliteit", "Leeftijdsstructuur" onder het thema "Demografie".

<http://www.wijkmonitoring.irisnet.be/>

2.1 Totale bevolking

Figuur 1: Evolutie van de totale bevolking van Sint-Jans-Molenbeek (1980-2008).

Bron: FOD Economie - ADSEI, Rijksregister en Wachtregister

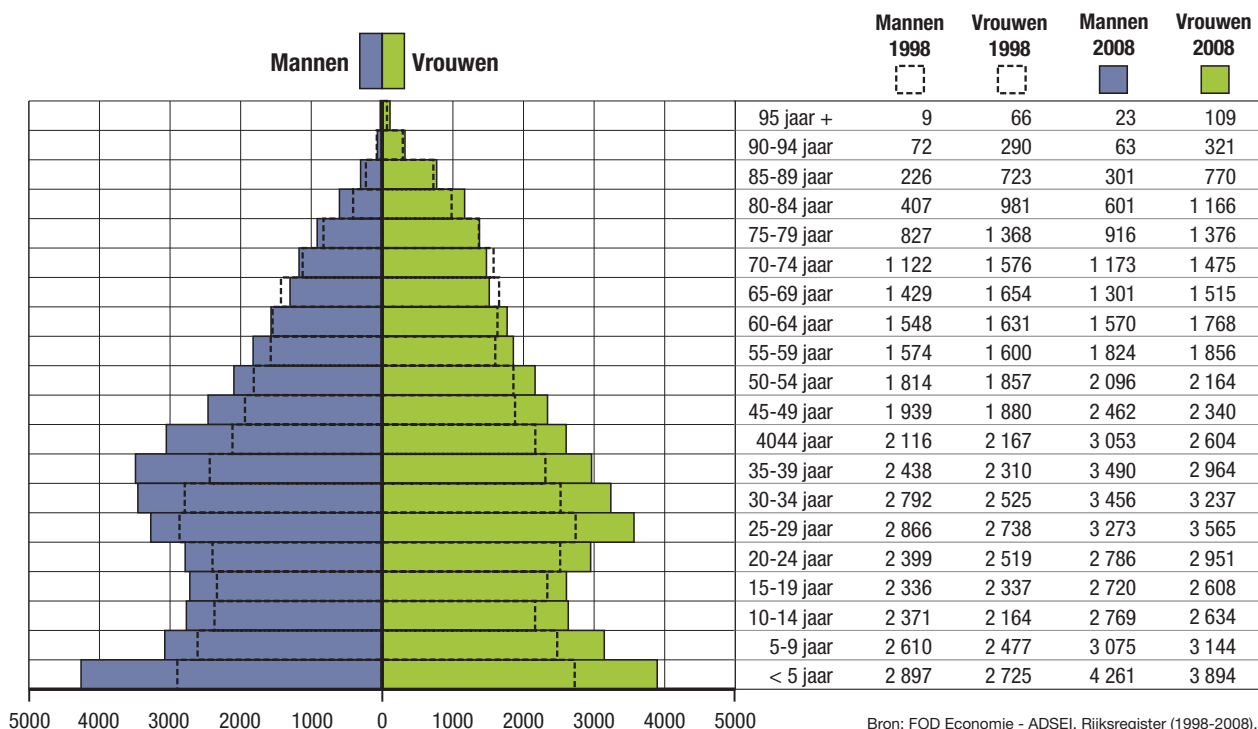
Het Rijksregister van de natuurlijke personen vermeldt de personen die zijn ingeschreven in de bevolkingsregisters van de gemeenten. Deze personen kunnen al dan niet de Belgische nationaliteit hebben (al naargelang bepaalde verblijfsvoorwaarden). Ook vreemdelingen die tewerkgesteld worden door de Europese instellingen en hun gezinsleden zijn er in opgenomen (behalve die met diplomatieke status).

Het Wachtregister, in het leven geroepen bij wet van 24 mei 1994, bevat de vreemdelingen die zich als vluchteling opgeven of die vragen als vluchteling te worden erkend.

Het aantal inwoners in Sint-Jans-Molenbeek is geleidelijk gedaald tot in 1995. Sindsdien zien we een stijging van de bevolking die in 2000 (71 219 inwoners) het aantal van 1980 (70 958 inwoners) overschrijdt.

2.2 Bevolkingsstructuur naar leeftijd en geslacht

Figuur 2: Evolutie van de totale bevolking van Sint-Jans-Molenbeek op 01/01/1998 en 01/01/2008.

Op 1 januari 2008 telt de gemeente Sint-Jans-Molenbeek officieel 83 674 inwoners (41 213 mannen en 42 461 vrouwen). Bovendien telt het Wachtregister 2 053 personen (in 2007). 7,98 % van de bevolking van het Brussels Gewest leeft in Sint-Jans-Molenbeek. Sinds 10 jaar zien we een stijging van de bevolking in alle leeftijdscategorieën, maar vooral bij de jongvolwassenen (van 25 tot 40 jaar) en van hun jonge kinderen, maar niet bij de ouderen van 65 tot 74 jaar.

2.2 Bevolkingsstructuur naar leeftijd en geslacht

Tabel 1: Evolutie van de kenmerken van de bevolking van Sint-Jans-Molenbeek en het Brussels Gewest tussen 1998 en 2008.

	Sint-Jans-Molenbeek			Brussels Gewest		
	1998	2003	2008	1998	2003	2008
% < 3 jaar	5,0 %	5,3 %	6,1 %	3,9 %	4,2 %	4,5 %
% < 18 jaar	26,0 %	26,3 %	27,4 %	20,9 %	21,4 %	21,9 %
% < 20 jaar	28,7 %	28,9 %	30,0 %	23,2 %	23,6 %	24,2 %
% 18-64 jaar	58,5 %	59,2 %	59,3 %	61,9 %	62,8 %	63,6 %
% 20-64 jaar	55,8 %	56,7 %	56,7 %	59,6 %	60,6 %	61,3 %
% 65 jaar en meer	15,5 %	14,5 %	13,3 %	17,2 %	15,9 %	14,5 %
% 80 jaar en meer	4,0 %	4,0 %	4,0 %	4,5 %	4,6 %	4,7 %
Verouderingsindex (≥ 65 jaar / 0-19 jaar)	54,0	50,1	44,3	74,0	67,2	60,0
Afhankelijkheidsindex (0-19 + ≥ 65 jaar) / (20-64 jaar)	79,2	76,5	76,3	67,8	65,1	63,0
Index van intensiteit van de veroudering (> 80 jaar / ≥ 65 jaar)	25,8	27,6	30,2	26,3	28,8	32,4

Bron: FOD Economie - ADSEI, Rijksregister.

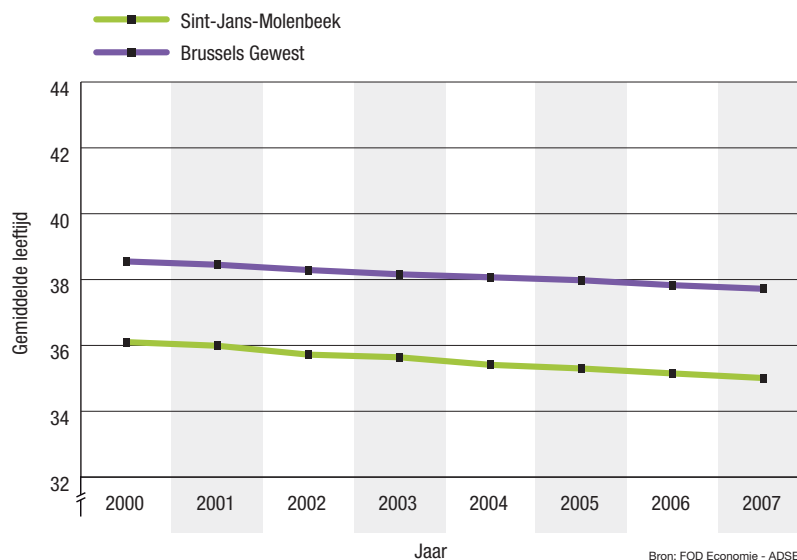
De verouderingsindex wordt berekend als de verhouding tussen de pensioengerechtigde personen (65 jaar en +) en de jongeren onder de 20 jaar. De afhankelijkheidsindex wordt berekend als de verhouding tussen hetzij personen die de schoolleeftijd hebben (jonger dan 20 jaar), hetzij pensioengerechtigde personen en personen tussen 20 en 64 jaar.

De intensiteit van de veroudering is het aandeel van de zeer oude personen (ouder dan 80 jaar) binnen de groep ouder dan 65 jaar.

De bevolking van Sint-Jans-Molenbeek is globaal gezien jonger dan die van het Brussels Gewest. De verouderingsindex is er lager dan die van het Gewest. We stellen echter een vergelijkbare evolutie vast: een stijging van het aandeel jongeren en een daling van het aantal 65-plussers. Het aantal 80-plussers blijft daarentegen constant.

In de afgelopen jaren is de bevolking van het Brussels Gewest verjongd. Ook de gemeente Sint-Jans-Molenbeek volgt deze evolutie.

Figuur 3: Evolutie van de gemiddelde leeftijd in Sint-Jans-Molenbeek en het Brussels Gewest van 2000 tot 2007.

Bron: FOD Economie - ADSEI.

2.3 Huishoudens

2.3.1 SAMENSTELLING VAN DE HUISHOUDENS

Tabel 2: Samenstelling van de huishoudens in Sint-Jans-Molenbeek en het Brussels Gewest op 01/01/2007 (alternatieve tabel ⁽⁷⁾).

	Sint-Jans-Molenbeek		Brussels Gewest	
	Aantal huishoudens	Aandeel huishoudens	Aantal huishoudens	Aandeel huishoudens
Alleenstaande mannen	7 400	21,1	118 947	23,7
Alleenstaande vrouwen	7 474	21,3	128 742	25,6
Paar zonder kinderen	5 564	15,9	82 178	16,4
Paar met kinderen	9 238	26,4	106 178	21,1
Alleenstaande moeder met kinderen	3 857	11,0	47 068	9,4
Alleenstaande vader met kinderen	608	1,7	7 660	1,5
Andere	870	2,5	11 492	2,3
Totaal aantal private huishoudens	35 011	100,0	502 265	100,0

Bron: Studiedienst van de Vlaamse Regering, 2007.

42,4 % van de huishoudens bestaat uit één persoon. Opgelet, het gaat om het aandeel huishoudens, en niet het aandeel personen dat alleen woont. Een huishouden kan uit een of meerdere personen bestaan. Alleenstaanden worden bijgevolg ook beschouwd als een eenpersoonshuishouden. De 7 400 alleenstaande mannen van Sint-Jans-Molenbeek vertegenwoordigen bijvoorbeeld 21,1 % van de huishoudens, maar slechts 9,1 % van de totale bevolking.

Minstens 58,2 % van de huishoudens heeft geen kinderen (minstens 65,7 % in het Brussels Gewest). 32,5 % van de huishoudens met kinderen zijn eenoudergezinnen, vooral alleenstaande moeders met kinderen, maar er zijn ook 608 alleenstaande vaders met kinderen.

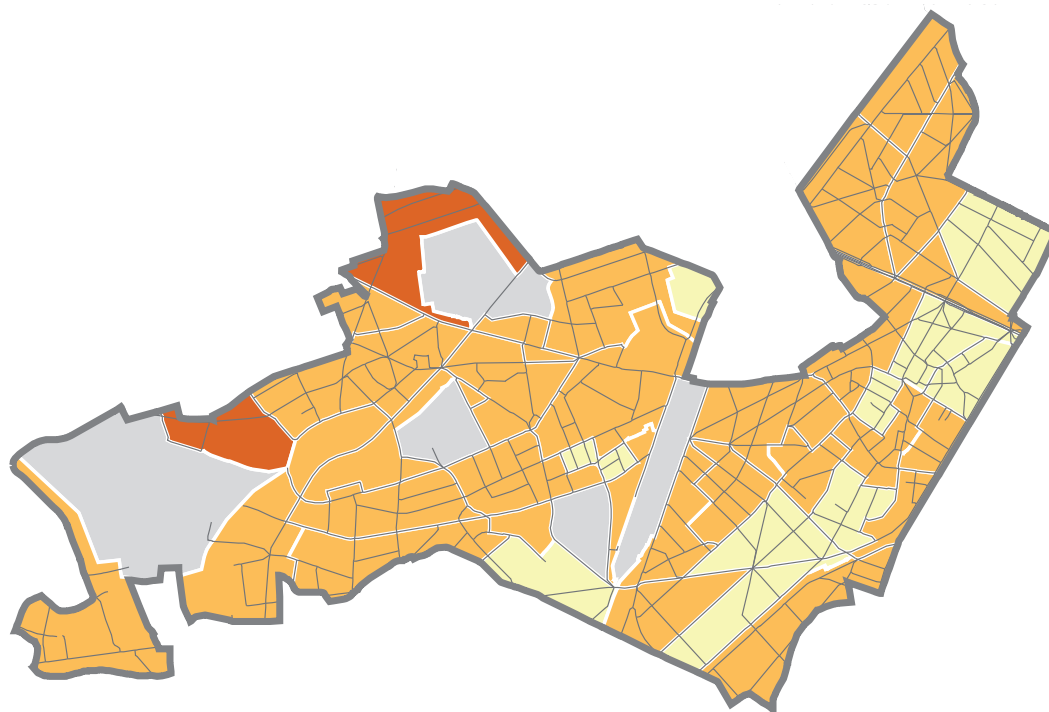
De samenstelling van de huishoudens is verschillend naargelang van de statistische buurt. Onderstaande kaarten geven hierover meer informatie.

(7) In tegenstelling tot de tabellen van de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie, worden in deze tabellen niet enkel gehuwden als paar beschouwd, maar ook de ongehuwd samenwonenden.

2.3 Huishoudens

2.3.2 EENPERSOONSHUISHOUDENS

Kaart 3: Aandeel eenpersoonshuishoudens per statistische buurt in Sint-Jans-Molenbeek op 01/01/2007.

Aandeel eenpersoonshuishoudens

Aantal eenpersoonshuishoudens /
totaal aantal huishoudens (%)

52 - 81

38 - 51

22 - 37

< 200 inwoners of < 2,5 inw/ha

— Wegen

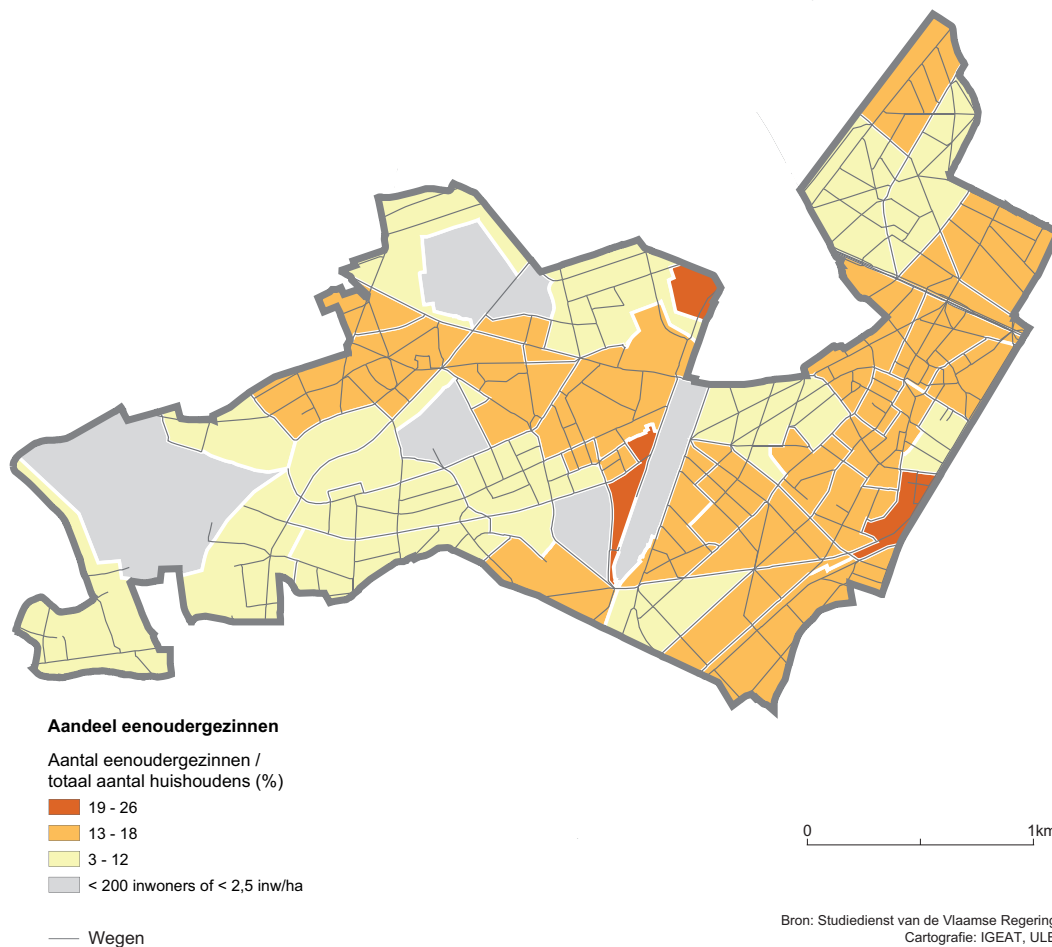
Bron: Studiedienst van de Vlaamse Regering
Cartografie: IGEAT, ULB

Het aandeel eenpersoonshuishoudens is lager in Sint-Jans-Molenbeek (42,4 %) dan in het Gewest (49,3 %). De grootste percentages eenpersoonshuishoudens bevinden zich in de statistische buurten “A833-Elbers (81,0 %) en “A50-Benes” (52,1 %). Het aandeel eenpersoonshuishoudens bedraagt minder dan een kwart van de huishoudens in de buurt “A53-Sippelberg” (26,7 %).

2.3 Huishoudens

2.3.3 EENOUDERGEZINNEN

Kaart 4: Aandeel eenoudergezinnen per statistische buurt in Sint-Jans-Molenbeek op 01/01/2007.

Het aandeel eenoudergezinnen is hoger in Sint-Jans-Molenbeek (12,7 %) dan in het Gewest (10,9 %). Dit aandeel bedraagt 32,5 % van alle gezinnen met kinderen, wat een relatief hoog aandeel is bij de Brusselse gemeenten. Het aandeel

eenoudergezinnen bedraagt meer dan een kwart van de huishoudens in de buurt "A53-Sippelberg" (25,9 %). Het laagste aandeel zien we in de buurt "A833-Elbers" (2,6 %).

2.4 Multiculturaliteit

Tabel 3: Voornaamste nationaliteiten in Sint-Jans-Molenbeek en het Brussels Gewest op 01/01/2008.

Sint-Jans-Molenbeek			Brussels Gewest		
Nationaliteit	Aantal	%	Nationaliteit	Aantal	%
Totaal (+ vluchtelingen)	83 674	100,0	Totaal (+ vluchtelingen)	1 048 491	100,0
België	62 781	75,0	België	753 448	71,9
Marokko	7 242	8,7	Frankrijk	46 006	4,4
Frankrijk	1 967	2,4	Marokko	39 095	3,7
Italië	1 833	2,2	Italië	26 695	2,5
Spanje	1 204	1,4	Spanje	19 210	1,8
Congo	872	1,0	Portugal	16 127	1,5
Roemenië	816	1,0	Polen	15 645	1,5
Turkije	662	0,8	Turkije	10 516	1,0
Polen	613	0,7	Duitsland	8 886	0,8
Portugal	597	0,7	Roemenië	8 718	0,8

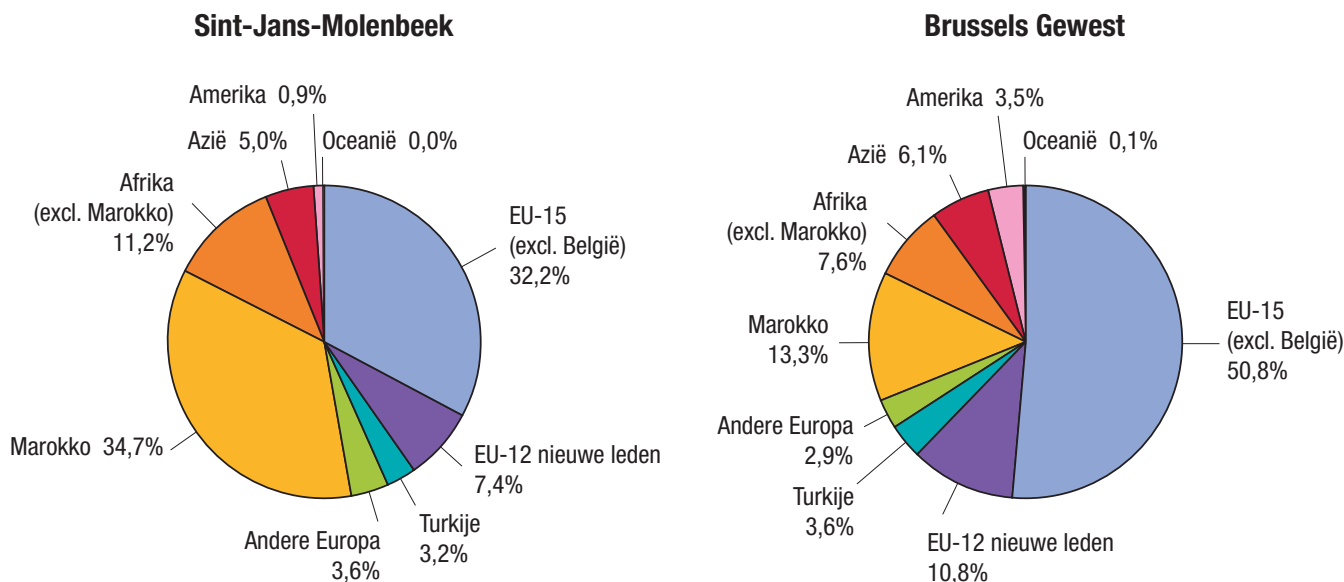
Bron: FOD Economie – ADSEI, Rijksregister, 2008.

In 2008 had 25,0 % van de bevolking van Sint-Jans-Molenbeek niet de Belgische nationaliteit⁽⁸⁾, wat lager is dan het gemiddelde in het Brussels Gewest (28,1 %).

(8) Het betreft wel degelijk de nationaliteit en niet de origine. Een groot deel van de allochtone gemeenschap is door naturalisatie Belg geworden. De statistieken per nationaliteit geven niettemin een duidelijk beeld van de recentste migraties.

2.4 Multiculturaliteit

Figuur 4: Verdeling van de niet-Belgische bevolking in Sint-Jans-Molenbeek en het Brussels Gewest op 01/01/2008.

Bron: FOD Economie - ADSEI.

Terwijl in het Gewest meer dan de helft (50,8 %) van de niet-Belgische bevolking afkomstig is uit de 15 landen van de Europese Unie (lidstaten vóór 2004)⁽⁹⁾, bedraagt dit aandeel slechts 32,2 % in Sint-Jans-Molenbeek. 34,7 % van de niet-Belgische bevolking van de gemeente is echter Marokkaans. Van de niet-Belgen vormen de Marokkanen dus de grootste gemeenschap (8,7 % van de totale bevolking), gevolgd door de Fransen (9,4 % van de niet-Belgen), de Italianen (8,8 % van de niet-Belgen), de Spanjaarden (5,8 % van de niet-Belgen) en de Congolezen (4,2 % van de niet-Belgen).

(9) EU-15: Duitsland, België, Frankrijk, Italië, Luxemburg, Nederland, Denemarken, Verenigd Koninkrijk, Ierland, Griekenland, Spanje, Portugal, Oostenrijk, Finland, Zweden.

EU-12 nieuwe leden: Cyprus, Hongarije, Malta, Polen, Letland, Estland, Litouwen, Tsjechië, Slowakije, Slovenië, Roemenië, Bulgarije.

3. SOCIO-ECONOMISCHE KENMERKEN

Van een aantal sociaaleconomische indicatoren zijn, per wijk, kaarten en tabellen beschikbaar op de site van de Wijkmonitoring. Raadpleeg de onderwerpen: "Inschakeling op de arbeidsmarkt" en "Inkomens" onder het thema "Economie".

<http://www.wijkmonitoring.irisnet.be/>

3.1 Socio-economische status van de bevolking

3.1.1 ALGEMEEN SOCIAAL-ECONOMISCH STATUUT

Tabel 4: Algemeen sociaal-economisch statuut van de bevolking van Sint-Jans-Molenbeek op 31/12/2007, naar geslacht en leeftijdscategorie.

Mannen		Aantal	0-17 jaar	18-24 jaar	25-49 jaar	50-64 jaar	65-79 jaar	80 jaar +
Actieve bevolking	Werkend (loontrekkende of zelfstandige)	14 096	0,6	32,4	61,3	44,7	5,8	2,5
	Werkzoekend	4 346	0,0	11,6	15,6	23,8	0,1	0,0
Niet-actieve bevolking	Pensioentrekkend	4 481	-	-	0,0	10,0	87,4	94,5
	Andere niet-actieven	19 250	99,4	56,0	23,0	21,5	6,8	3,0
Totale bevolking KBSZ		42 173	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Vrouwen		Aantal	0-17 jaar	18-24 jaar	25-49 jaar	50-64 jaar	65-79 jaar	80 jaar +
Actieve bevolking	Werkend (loontrekkende of zelfstandige)	9 402	0,3	22,8	43,7	30,0	2,0	0,8
	Werkzoekend	3 927	0,0	13,4	16,6	15,1	0,0	0,0
Niet-actieve bevolking	Pensioentrekkend	6 553	-	-	0,5	14,6	78,6	92,1
	Andere niet-actieven	23 218	99,7	63,8	39,2	40,3	19,5	7,0
Totale bevolking KBSZ		43 100	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Totaal (mannen en vrouwen)		Aantal	0-17 jaar	18-24 jaar	25-49 jaar	50-64 jaar	65-79 jaar	80 jaar +
Actieve bevolking	Werkend (loontrekkende of zelfstandige)	23 498	0,4	27,5	52,9	37,1	3,6	1,3
	Werkzoekend	8 273	0,0	12,5	16,1	19,4	0,0	0,0
Niet-actieve bevolking	Pensioentrekkend	11 034	-	-	0,3	12,4	82,4	92,8
	Andere niet-actieven	42 468	99,6	60,0	30,8	31,1	13,9	5,8
Totale bevolking KBSZ		85 273	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Bron: KBSZ⁽¹⁰⁾, gegevens op 31/12/2007.

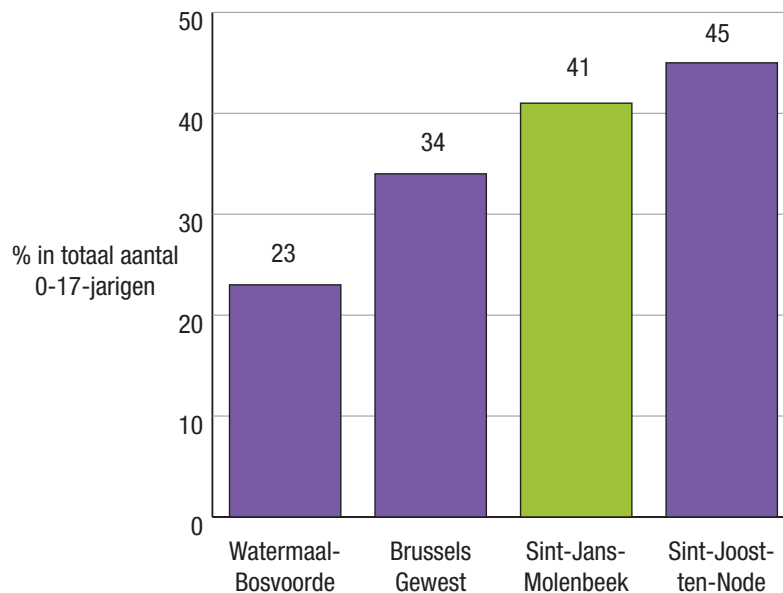
In Sint-Jans-Molenbeek heeft 52,9 % van de 25-49-jarigen een baan (werknemer of zelfstandige), dit is minder dan het gewestelijke gemiddelde (57,0 %). In de groep 18-24-jarigen (27,5 % tegenover 27,3 %) en bij de jongeren onder de 18 jaar (0,4 % tegenover 0,4 %) hebben evenveel personen een baan. In de groep 50-64 jaar (37,1 % tegenover 44,6 %) hebben minder personen werk.

(10) Meer informatie over de gegevens van de Kruispuntbank Sociale Zekerheid (KBSZ) en de categorie "andere" vindt u op de website van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn onder de rubriek Armoede/gegevensbronnen. Deze categorie bevat onder anderen studenten, huisvrouwen en -mannen,...

3.1 Socio-economische status van de bevolking

3.1.2 MINDERJARIGEN IN EEN HUISHOUDEN ZONDER BETAALD WERK

Figuur 5: Aandeel minderjarigen in een huishouden zonder betaald werk in Sint-Jans-Molenbeek en het Brussels Gewest op 31/12/2005.

Bron: KBSZ op 31/12/2005.

41 % van de jongeren onder de 18 jaar leeft in een huishouden zonder inkomen. Dit percentage is hoger dan dat van het Gewest, maar lager dan de 45 % van Sint-Joost-ten-Node. Dit gemiddelde cijfer verdoezelt echter de verschillen op het gemeentelijke grondgebied.⁽¹¹⁾

(11) Voor meer informatie zie pagina 80 van de "Welzijns- en Gezondheidsatlas van Brussel-Hoofdstad" van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

3.2 Arbeidsmarkt

3.2.1 ACTIEVE BEVOLKING

Tabel 5: Activiteitsgraad ⁽¹²⁾ van de bevolking van Sint-Jans-Molenbeek en het Brussels Gewest op 31/12/2007, naar geslacht en leeftijdscategorie.

	Sint-Jans-Molenbeek			Brussels Gewest		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
Activiteitsgraad	66,1	49,8	58,1	64,4	53,6	59,0
Activiteitsgraad van 15-24-jarigen	32,3	26,8	29,5	28,3	25,2	26,7
Activiteitsgraad van 25-49-jarigen	76,9	60,3	69,0	74,1	63,5	68,9
Activiteitsgraad van 50-64-jarigen	68,5	45,1	56,5	67,4	51,9	59,3
Activiteitsgraad 65-plussers	5,1	1,6	3,0	7,2	2,1	4,1

Bron: KBSZ (gegevens op 31/12/07).

De activiteitsgraad in Sint-Jans-Molenbeek (58,1 %) ligt in de buurt van die van het Brussels Gewest (59,0 %). De activiteitsgraad bij de mannen van alle leeftijden ligt hoger dan die voor het Gewest. Die van de vrouwen ligt lager dan het gewestelijke gemiddelde, met uitzondering van de activiteitsgraad bij de groep van 15 tot 24 jaar. Een hoge activiteitsgraad bij deze leeftijdscategorie kan erop wijzen dat ze minder hoger onderwijs volgen. De activiteitsgraad bedraagt 29,5 %, tegenover 26,7 % in het Brussels Gewest.

(12) De activiteitsgraad is het aandeel van de bevolking tussen 15 en 64 jaar dat actief is op de arbeidsmarkt (werkend en werkzoekend) ten opzichte van de totale bevolking tussen 15 en 64 jaar.

3.2 Arbeidsmarkt

3.2.2 WERKZOEKENDEN

Tabel 6: Werkloosheidsgraad en kenmerken van werkzoekenden in Sint-Jans-Molenbeek en het Brussels Gewest op 01/01/2008, naar geslacht.

	Sint-Jans-Molenbeek			Brussels Gewest		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
Werkloosheidsgraad	24,7	31,0	27,3	17,8	20,5	19,0
Werkloosheidsgraad van min 25-jarigen	36,5	45,9	40,9	29,8	33,7	31,7
Werkloosheidsduur						
< 1 jaar	36,8	34,2	35,5	38,1	36,6	37,4
1 tot 2 jaar	16,4	16,7	16,5	16,4	15,9	16,2
2 tot 5 jaar	26,3	27,2	26,8	26,2	26,3	26,3
5 jaar en +	20,5	21,8	21,2	19,2	21,2	20,2
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aandeel werkzoekenden naar leeftijd						
< 25 jaar	16,8	20,1	18,4	14,8	16,5	15,6
25-49 jaar	67,4	68,7	68,0	69,0	68,7	68,8
50 jaar en +	15,9	11,2	13,6	16,2	14,9	15,6
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aandeel werklozen naar nationaliteit						
Belgen	61,1	70,9	65,8	67,3	72,6	69,9
EU (excl. Belgen)	8,7	9,8	9,2	10,5	11,5	11,0
Niet EU	30,2	19,4	25,0	22,2	16,0	19,1
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Bron: NBB, FOD Economie – ADSEI, ACTIRIS, Steunpunt-WSE, Berekeningen Observatorium voor de Werkgelegenheid, Actiris.

De werkloosheidsgraad in Sint-Jans-Molenbeek (27,3 %) ligt hoger dan in het Gewest (19,0 %), ook bij de -25-jarigen (40,9 % tegenover 31,7 %). De vrouwelijke werkloosheid in de gemeente ligt ruim boven die van het Gewest (31,0 % tegenover 20,5 %). Op 1 januari 2008 was 35,5 % van de werklozen minder dan een jaar werkloos (tegenover 37,4 % voor het Gewest) en was 21,2 % al meer dan 5 jaar werkloos (tegenover 20,2 %). Werklozen, vooral de mannen, zijn in Sint-Jans-Molenbeek jonger dan in het Gewest.

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.1 GEMIDDELD EN MEDIAAN INKOMEN

Tabel 7: Gemiddeld en mediaan inkomen in euro per jaar, per inwoner en per aangifte, Sint-Jans-Molenbeek, Brussels Gewest en België, inkomens 2006.			
	Gemiddeld inkomen per inwoner (2006)	Gemiddeld inkomen per aangifte (2006)	Mediaan inkomen per aangifte (2006)
Sint-Jans-Molenbeek	€ 9 314	€ 18 236	€ 13 919
Brussels Gewest	€ 11 988	€ 22 516	€ 15 932
België	€ 14 173	€ 24 949	€ 18 833

Bron: FOD Economie – ADSEI, Fiscale statistieken 2007 (inkomens 2006).

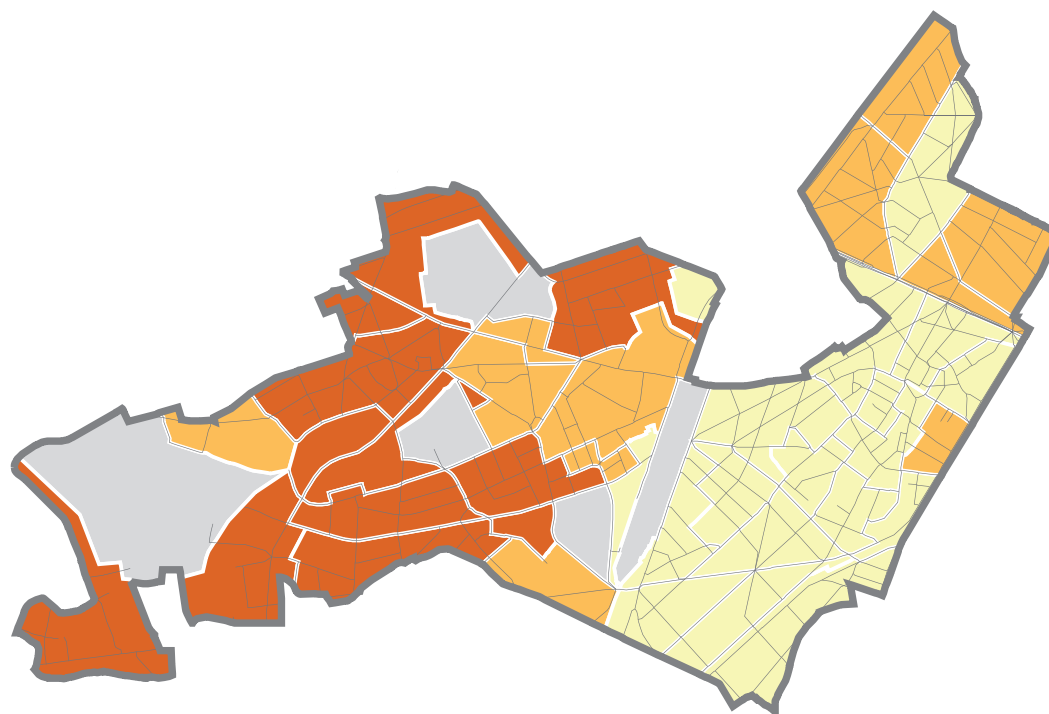
Het gemiddelde inkomen per inwoner is het totale inkomen gedeeld door de totale bevolking. Het gemiddelde inkomen per aangifte is het totale inkomen gedeeld door het aantal fiscale aangiften. Het mediane inkomen is het inkomen dat de bevolking precies in twee verdeelt: de helft van de bevolking heeft een inkomen hoger dan het mediane inkomen, de andere helft een lager.

Het gemiddelde en mediane inkomen in Sint-Jans-Molenbeek is lager dan in het Brussels Gewest⁽¹³⁾ en dus lager dan in het land.

(13) Voor meer informatie zie de Welzijnsbarometer van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

3.3 Inkomen en inkomensbron

Kaart 5: Gemiddeld inkomen per consumptie-eenheid per statistische buurt in Sint-Jans-Molenbeek, inkomens 2006.

Gemiddeld inkomen per consumptie-eenheid

Totaal inkomen / consumptie-eenheden (€/jaar)

15 001 - 29 000

11 001 - 15 000

7 000 - 11 000

< 200 inwoners of < 2,5 inw/ha

— Wegen

0 1km

Bron: ADSEI, Fiscale statistieken 2007
Cartografie: IGEAT / ULB

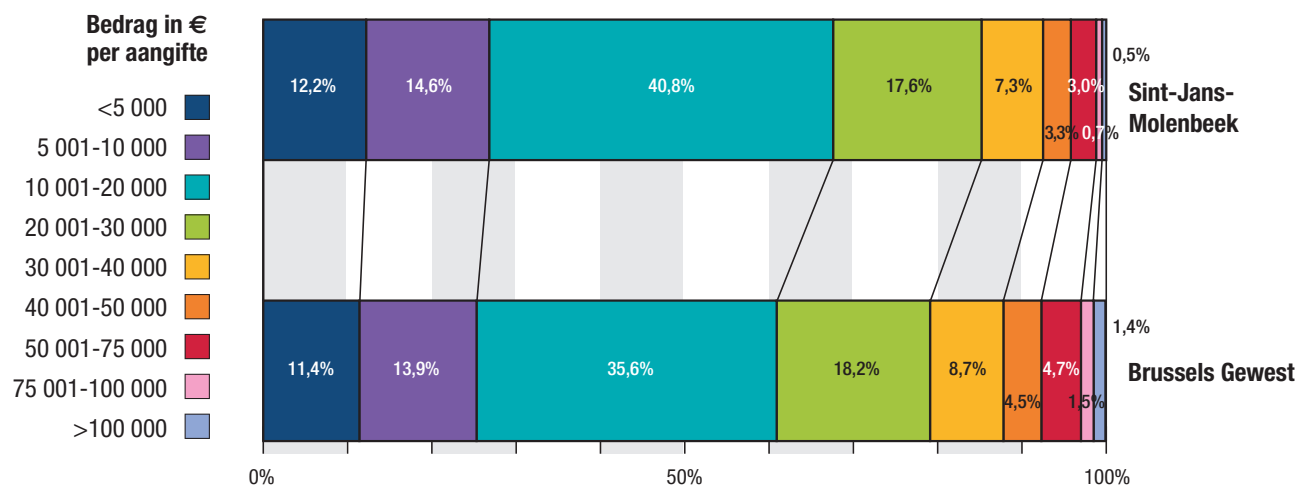
Het gemiddeld inkomen per consumptie-eenheid werd berekend door het aangegeven totaal inkomen te vergelijken met het aantal consumptie-eenheden in de wijk. De consumptie-eenheden herevalueren de bevolking rekening houdend met de huishoudensstructuur, aangezien deze een invloed heeft op de structuur van de uitgaven. De consumptie-eenheden worden als volgt gedefinieerd: de eerste volwassene

van een huishouden geldt als 1 consumptie-eenheid, de andere volwassenen als 0,5 en de kinderen jonger dan 13 jaar als 0,3. Op de kaart zien we een west-oostgradiënt, gaande van de hoogste inkomens in Hoog-Molenbeek, met een maximum van € 22 350/jaar voor de buurt “A26-Machtens-Noord”, tot de laagste inkomens in Laag-Molenbeek, met een minimum van € 7 180/jaar in de buurt “A11-Industrie”.

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.2 INKOMENSKLASSEN

Figuur 6: Samenstelling van het gezamenlijk belastbaar inkomen naar inkomensklasse, per aangifte, Sint-Jans-Molenbeek en het Brussels Gewest, 2005.

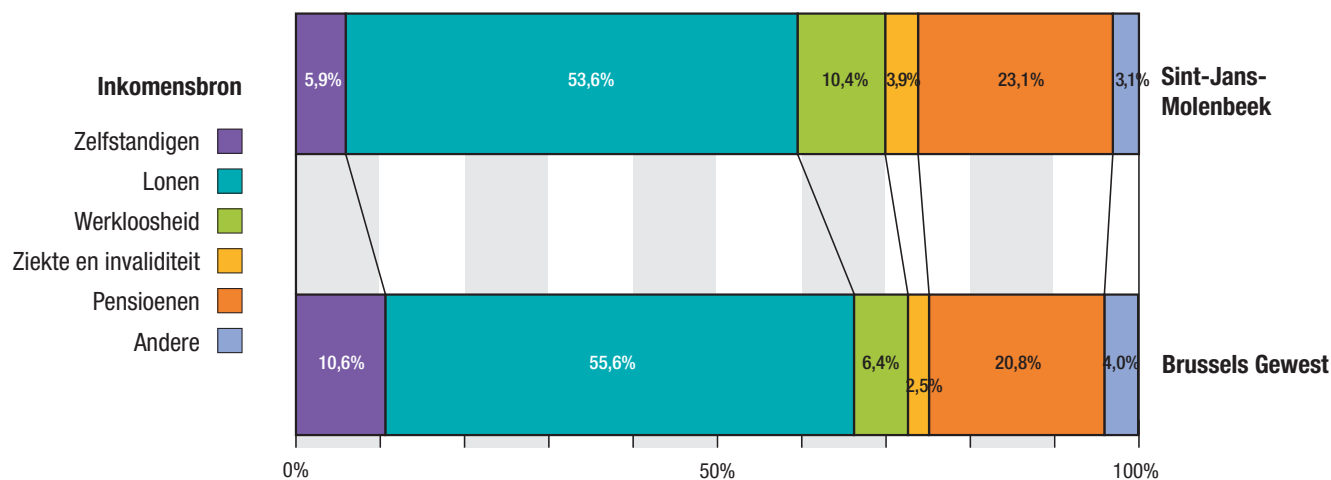
Bron: FOD Economie - ADSEI, Fiscale statistieken 2006 (inkomens 2005).

Sint-Jans-Molenbeek is een arme gemeente. Het aandeel lage inkomens (< € 10 000 per aangifte) is groter in Molenbeek dan gemiddeld in het Brussels Gewest, het aandeel hoogste inkomens (> € 75 000 per aangifte) is kleiner (respectievelijk 26,8 % en 1,2 % tegenover 25,3 % en 2,9 %). Het aandeel van de intermediaire inkomens (van € 10 000 tot € 75 000) is groot.

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.3 INKOMENSBRON

Figuur 7: Samenstelling van het gezamenlijk belastbaar inkomen, Sint-Jans-Molenbeek en het Brussels Gewest, 2005.

Bron: FOD Economie - ADSEI, Fiscale statistieken 2006 (inkomens 2005).

Het aandeel van werkloosheids- (10,4 %), ziekte- en invaliditeits- (3,9 %) en pensioenuitkeringen (23,1 %) is dus groter dan in het Gewest (respectievelijk 6,4 %, 2,5 % en 20,8 %).

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.4 PERSONEN DIE LEVEN VAN EEN MINIMUM- OF VERVANGINGSINKOMEN

Tabel 8: Aantal en aandeel personen die leven van een minimum- of vervangingsinkomen in 2008 in Sint-Jans-Molenbeek en het Brussels Gewest, naar leeftijdscategorie.

	Sint-Jans-Molenbeek		Brussels Gewest	
	Aantal	%	Aantal	%
Jongeren (18-25 jaar)	7 917	100,0	93 462	100,0
OCMW: leefloon + equivalent leefloon	1 081	13,7	7 177	7,7
Werkloosheidsuitkering	1 121	14,2	8 264	8,8
Uitkering voor mensen met een handicap	54	0,7	516	0,6
Totaal aantal jongeren met een uitkering	2 256	28,5	15 957	17,1
Actieve bevolking (18-64 jaar)	49 639	100,0	667 026	100,0
OCMW: leefloon + equivalent leefloon	3 862	7,8	20 385	3,1
Werkloosheidsuitkering	9 076	18,3	91 409	13,7
Uitkering voor mensen met een handicap	982	2,0	11 198	1,7
Totaal aantal mensen op actieve leeftijd met een uitkering	13 920	28,0	122 992	18,4
Ouderen (≥ 65 jaar)	11 110	100,0	152 045	100,0
OCMW: leefloon + equivalent leefloon	212	1,9	1 349	0,9
Inkomensgarantie voor ouderen (IGO)	1 166	10,5	17 256	11,3
Uitkering voor mensen met een handicap	896	8,1	8 155	5,4
Totaal aantal ouderen met een uitkering	2 274	20,5	26 760	17,6

Bron: POD Maatschappelijke Integratie – januari 2008, RVA, FOD Sociale Zekerheid, Rijksdienst voor Pensioenen 2008.

28,0 % van de actieve bevolking en 28,5 % van de jongeren in Sint-Jans-Molenbeek leven van een vervangingsinkomen. Het aandeel van de bevolking dat moet rondkomen met een leefloon of met een minimum vervangingsinkomen is er veel groter dan in het Gewest. 20,5 % van de ouderen heeft recht op een inkomensgarantie, een invaliditeitsuitkering, een leefloon of een equivalent leefloon.

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.5 GERECHTIGDEN OP EEN INKOMEN VAN HET OCMW

Tabel 9: Aantal gerechtigden op het leefloon en equivalent leefloon op 31/12/2007 in Sint-Jans-Molenbeek en het Brussels Gewest, naar leeftijdscategorie.

	Sint-Jans-Molenbeek				Brussels Gewest			
Leeftijd	Leefloon	Equivalent leefloon	Leefloon + equivalent	Bevolking	Leefloon	Equivalent leefloon	Leefloon + equivalent	Bevolking
<18	8	2	10	22 925	42	31	73	229 420
18-24	836	239	1 075	7 917	5 791	1 355	7 146	93 462
25-49	1 502	556	2 058	30 444	11 211	3 908	15 119	411 019
50-64	571	93	664	11 278	4 553	666	5 219	162 545
≥65	187	19	206	11 110	1 103	232	1 335	152 045
Totaal	3 104	909	4 013	83 674	22 700	6 192	28 892	1 048 491

Bron: POD Maatschappelijke Integratie – december 2007, ADSEI: Rijksregister (bevolking op 01/01/2008).

Tabel 10: Aandeel gerechtigden op het leefloon en equivalent leefloon op 31/12/2007 in Sint-Jans-Molenbeek en het Brussels Gewest, naar leeftijdscategorie.

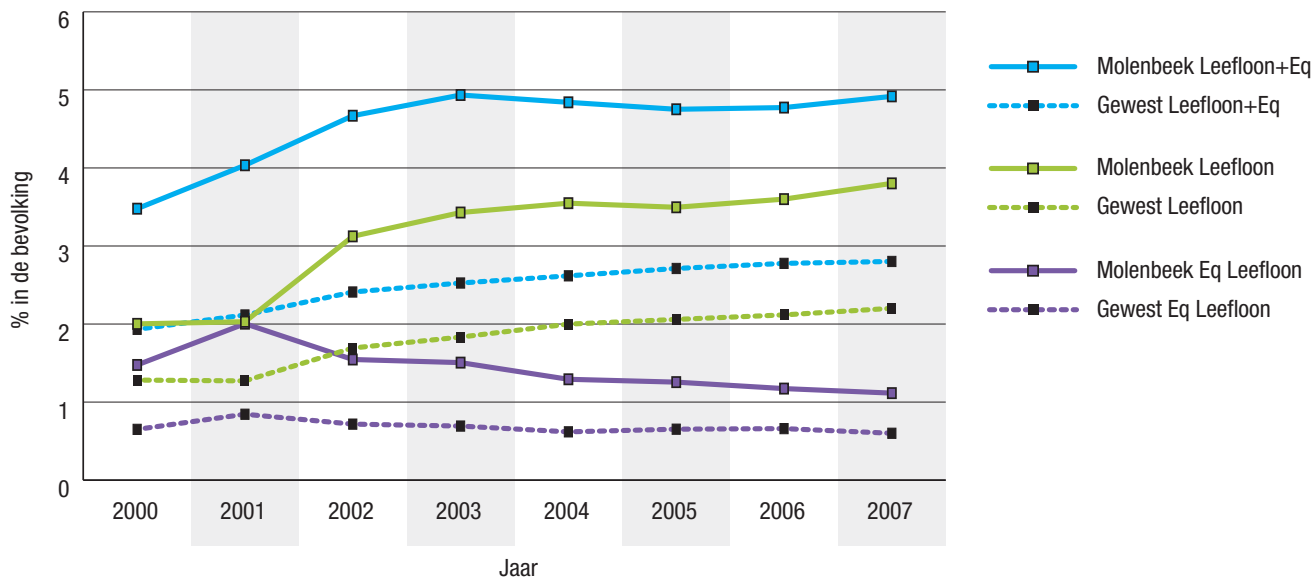
	Sint-Jans-Molenbeek				Brussels Gewest			
Leeftijd	Leefloon	Equivalent leefloon	Leefloon + equivalent	Bevolking	Leefloon	Equivalent leefloon	Leefloon + equivalent	Bevolking
<18	0,0	0,0	0,0	100 %	0,0	0,0	0,0	100 %
18-24	10,6	3,0	13,6	100 %	6,2	1,4	7,6	100 %
25-49	4,9	1,8	6,8	100 %	2,7	1,0	3,7	100 %
50-64	5,1	0,8	5,9	100 %	2,8	0,4	3,2	100 %
≥65	1,7	0,2	1,9	100 %	0,7	0,2	0,9	100 %
Totaal	3,7	1,1	4,8	100 %	2,2	0,6	2,8	100 %

Bron: POD Maatschappelijke Integratie – december 2007, ADSEI: Rijksregister (bevolking op 01/01/2008).

Eind 2007 had bijna 4,8 % van de bevolking van Sint-Jans-Molenbeek een inkomen van het OCMW, wat meer is dan in het Brussels Gewest (2,8 %). De leeftijdscategorie van 18 tot 24 jaar is hier proportioneel het meest vertegenwoordigd.

3.3 Inkomen en inkomensbron

Figuur 8: Evolutie van het aandeel gerechtigden op het leefloon of equivalent leefloon in Sint-Jans-Molenbeek en het Brussels Gewest tussen 2000 en 2007.

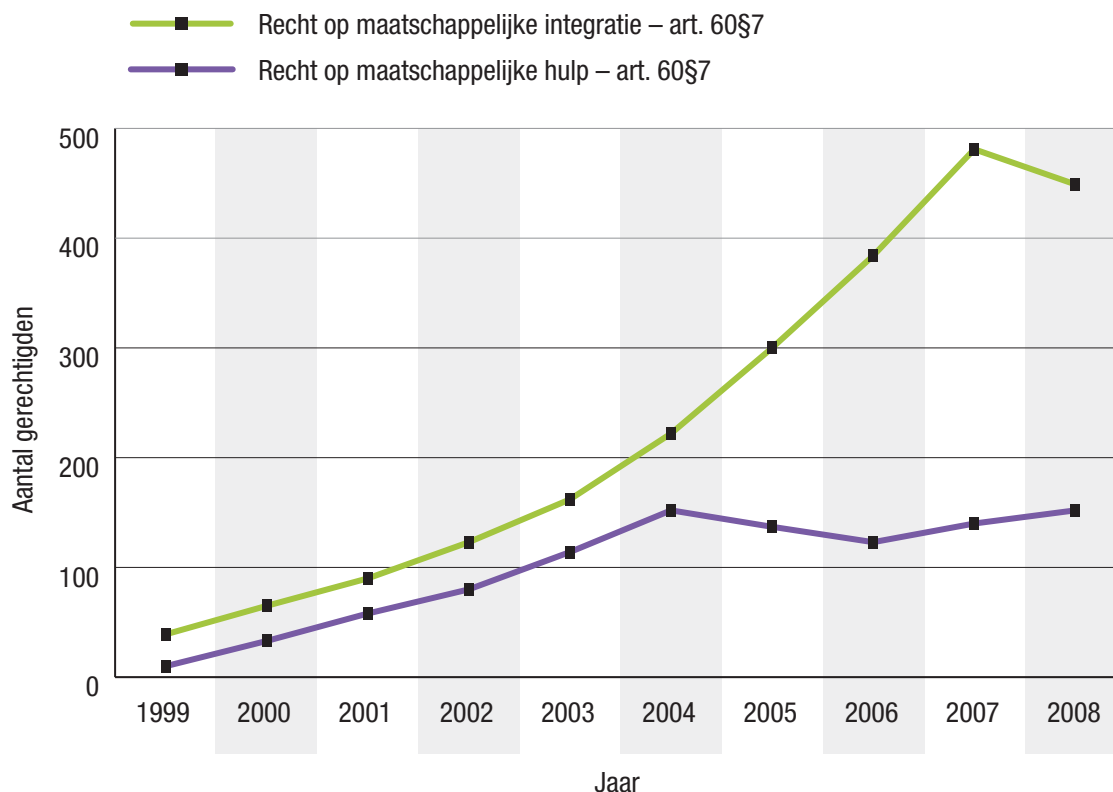
Bron: POD Maatschappelijke Integratie, gegevens op 31/12/2007, FOD Economie - ADSEI, Rijksregister.

Tussen 2000 en 2007 vertoont het aandeel personen die recht hebben op een inkomen van het OCMW in Sint-Jans-Molenbeek een stijgende lijn.

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.6 TEWERKSTELLINGSMAATREGELEN

Figuur 9: Aantal mensen tewerkgesteld overeenkomstig artikel 60§7 in het OCMW van Sint-Jans-Molenbeek tussen 1999 en 2008.

Bron: POD Maatschappelijke Integratie.

Tussen 1999 en 2007 is het aantal via artikel 60§7 tewerkgestelde personen in Sint-Jans-Molenbeek gestegen. In 2008 leek dit aantal zich eerder te stabiliseren. Zowel rechthebbenden op maatschappelijke integratie als rechthebbenden op maatschappelijke dienstverlening kunnen door het OCMW worden tewerkgesteld in het kader van artikel 60.

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.7 MENSEN MET EEN LAAG INKOMEN (RVV EN OMNIO)

Tabel 11: Aantal rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging (RVV of OMNIO) en hun personen ten laste op 01/01/2008 in de Sint-Jans-Molenbeek, naar leeftijdscategorie.

Sint-Jans-Molenbeek	Aantal gerechtigden				Aantal personen ten laste			
	<20	20-64	≥65	totaal	<20	20-64	≥65	totaal
WIGW	53	1 320	2 056	3 429	1 238	863	254	2 355
OCMW	43	3 246	141	3 430	3 197	1 208	64	4 469
IGO	0	19	702	721	92	91	102	285
Mensen met een handicap	0	858	734	1 592	496	378	105	979
Kinderen met verhoogde kinderbijslag	112	9		121	0	0		0
Gerechtigde van ≥ 50 jaar en werkzoekend ≥ 1 jaar		1 149	28	1 180	922	737	31	1 690
OMNIO	1 281	1 022	16	2 319				
Totaal aantal gerechtigden	1 492	7 623	3 677	12 792	5 945	3 277	556	9 778
Totale bevolking KBSZ	25 436	48 683	11 154	85 273	25 436	48 683	11 154	85 273

Bron: KBSZ 2008.

Tabel 12: Aandeel rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging (RVV of OMNIO) en hun personen ten laste op 01/01/2008 in Sint-Jans-Molenbeek, naar leeftijdscategorie.

Sint-Jans-Molenbeek	% gerechtigden in de bevolking				% personen ten laste in de bevolking			
	<20	20-64	≥65	totaal	<20	20-64	≥65	totaal
WIGW	0,2	2,7	18,4	4,0	4,9	1,8	2,3	2,8
OCMW	0,2	6,7	1,3	4,0	12,6	2,5	0,6	5,2
IGO	0,0	0,0	6,3	0,8	0,4	0,2	0,9	0,3
Mensen met een handicap	0,0	1,8	6,6	1,9	1,9	0,8	0,9	1,1
Kinderen met verhoogde kinderbijslag	0,4	0,0		0,1	0,0	0,0		0,0
Gerechtigde van ≥ 50 jaar en werkzoekend ≥ 1 jaar		2,4	0,3	1,4	3,6	1,5	0,3	2,0
OMNIO	5,0	2,1	0,1	2,7				
Totaal aantal gerechtigden	5,9	15,7	33,0	15,0	23,4	6,7	5,0	11,5
Totale bevolking KBSZ	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Bron: KBSZ 2008.

Het aantal rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging en hun personen ten laste is een indicator van het aantal personen dat in gezinnen met een laag inkomen leeft.

26,5 % van de bevolking van deze gemeente heeft (rechtstreeks of onrechtstreeks) recht op de verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging, als gezinshoofd of als

persoon ten laste. Dit is veel meer dan in het Brussels Gewest⁽¹⁴⁾ (17,2 %). Sint-Jans-Molenbeek telt meer inwoners die recht hebben op steun van het OCMW (9,2 %), WIGW (6,8 %), IGO (1,1 %), oudere werklozen (3,4 %) en personen met een handicap (3,0 %) dan het gemiddelde van het Gewest (respectievelijk 4,9 %, 5,1 %, 1,0 %, 2,0 % en 2,2 % voor het Gewest).

(14) Voor het Gewest, zie Tabel 7 van de Welzijnsbarometer 2008, pagina 16.

4. GEZONDHEID

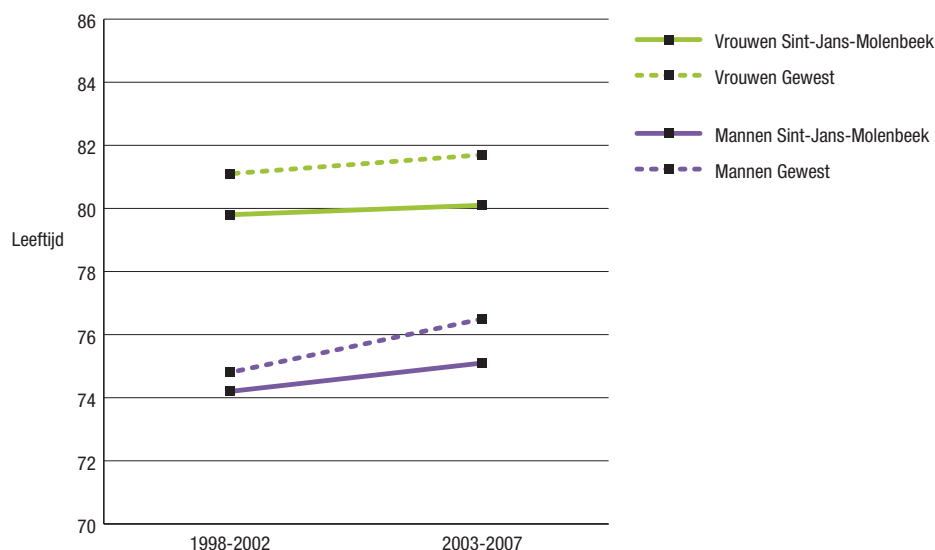
Van een aantal gezondheidsindicatoren zijn, per wijk, kaarten en tabellen beschikbaar op de site van de Wijkmonitoring. Raadpleeg het onderwerp “Sterftecijfer” onder het thema “Gezondheid”, maar ook “Leeftijdsstructuur” onder het thema “Demografie”.

<http://www.wijkmonitoring.irisnet.be/>

4.1 Algemene gezondheidstoestand

4.1.1 LEVENSV ERWACHTING

Figuur 10: Evolutie van de levensverwachting in Sint-Jans-Molenbeek en het Brussels Gewest, naar geslacht.

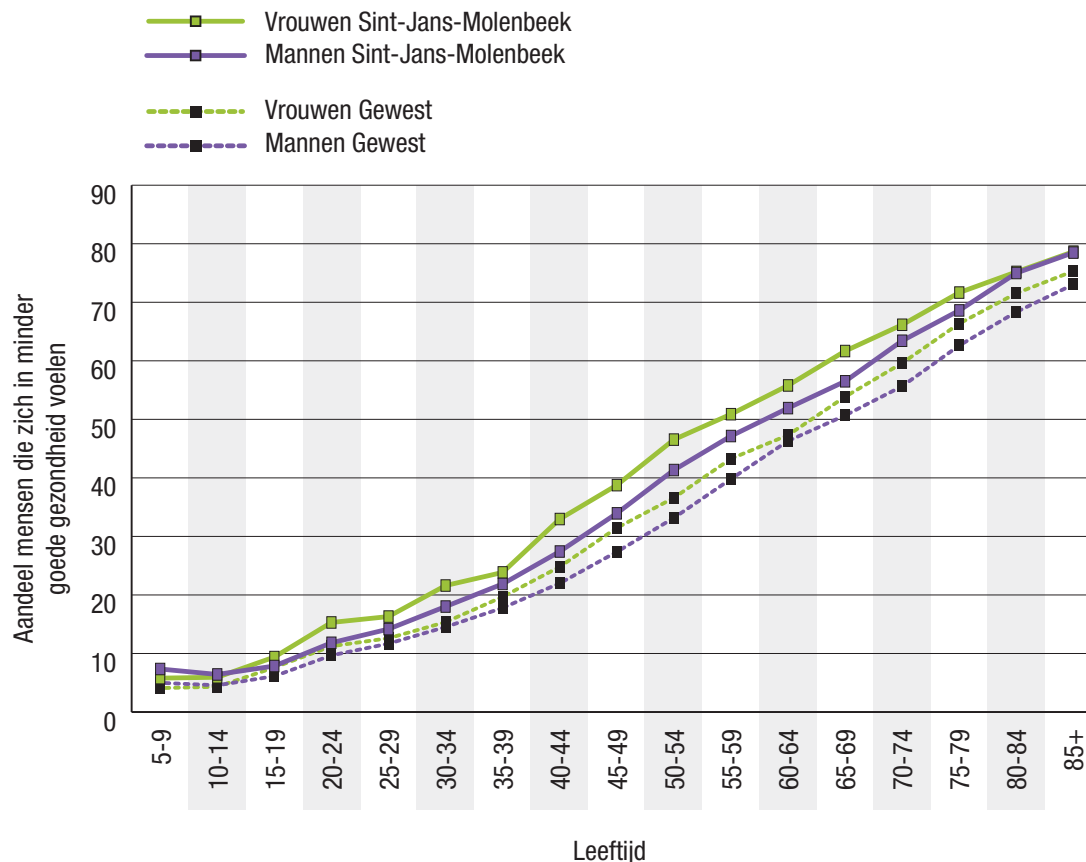
Bron: Statistische formulieren voor overlijden, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

De levensverwachting voor mannen en vrouwen in Sint-Jans-Molenbeek ligt onder het gemiddelde van het Gewest. De levensverwachting van de vrouwen ligt hoger dan die van de mannen. De levensverwachting van mannen neemt sterker toe dan die van vrouwen, en dit zowel in Sint-Jans-Molenbeek (respectievelijk +0,9 jaar tegenover +0,3 jaar) als in het Brussels Gewest (respectievelijk +1,7 jaar tegenover +0,6 jaar).

4.1 Algemene gezondheidstoestand

4.1.2 SUBJECTIEVE GEZONDHEID

Figuur 11: Inschatting van de eigen gezondheid in Sint-Jans-Molenbeek en het Brussel Gewest, naar leeftijd en geslacht.

Bron: Algemene socio-economische enquête 2001, berekeningen Patrick Deboosere (VUB Interface Demography).

De bevolking van Sint-Jans-Molenbeek, vooral de vrouwen, denkt in minder goede gezondheid te verkeren dan de bevolking van het Gewest.

De gezondheidsperceptie wordt gebruikt als een indicator van de algehele gezondheid van de bevolking. Dit gegeven lijkt

een goede maatstaf zowel voor verkennende studies als voor beleidsplanning. Daarom werden de gegevens van de algemene socio-economische enquête 2001 over de gezondheidsperceptie in detail geanalyseerd in de "Gezondheids- en welzijnsatlas van Brussel-Hoofdstad" (hoofdstuk 9).

4.1 Algemene gezondheidstoestand

4.1.3 STERFTE

Tabel 13: Belangrijkste doodsoorzaken voor alle leeftijden in Sint-Jans-Molenbeek, voor de periode 2003-2007 en vergelijking met het Brussels Gewest na standaardisering ⁽¹⁵⁾ voor leeftijd.						
	Mannen			Vrouwen		
	Aantal overlijdens	Sterftecijfer (/100 000)	Verskil in mortaliteit ten opzichte van het Gewest	Aantal overlijdens	Sterftecijfer (/100 000)	Verskil in mortaliteit ten opzichte van het Gewest
Cardiovasculaire aandoeningen	511	266,9	+11 %	739	372,4	+15 %
Kanker	478	249,6	+12 %	432	217,7	+7 %
Ademhalingsziekten	248	129,5	+28 %	270	136,1	+28 %
Ziekten ademhalingsorganen	69	36,0	-6 %	28	14,1	+27 %
Infectieuze en parasitaire aandoeningen	46	24,0	+3 %	99	49,9	+48 %
Uitwendige doodsoorzaken	119	62,1	+3 %	109	54,9	+17 %
Ongevallen	68	35,5	+22 %	73	36,8	+19 %
Zelfmoord	29	15,1	-28 %	24	12,1	+15 %
Totaal	1675	874,7	+13 %	2113	1 064,8	+17 %
Enkel de doodsoorzaken die tijdens de periode 2003-2007 meer dan 20 overlijdens tellen, zijn opgenomen in deze tabel. De statistisch significante verschillen met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn in het vet weergegeven. Als het percentage van het verschil in mortaliteit ten opzichte van het Gewest niet in het vet gedrukt is, kan het verschil aan het toeval te wijten zijn. Bijgevolg moet men vermijden verklarende hypothesen te zoeken, ook wanneer het om een hoog percentage gaat.						

Bron: Statistische formulieren voor overlijden, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

In Sint-Jans-Molenbeek bedraagt het sterftecijfer voor alle leeftijden 875 per 100 000 voor mannen en 1 065 per 100 000 voor vrouwen. Na standaardisatie voor de leeftijd is dit percentage aanzienlijk hoger voor mannen en voor vrouwen (respectievelijk +13,0 % en +17,0 % tegenover het Gewest).

Na standaardisatie voor de leeftijd zien we, voor beide geslachten, een significante oversterfte als gevolg van cardiovasculaire aandoeningen en aandoeningen van de luchtwegen, en, uitsluitend bij vrouwen, als gevolg van infectie- en parasitaire aandoeningen.

(15) Zie woordenlijst.

4.1 Algemene gezondheidstoestand

Tabel 13bis: Belangrijkste oorzaken van vroegtijdige sterfte in Sint-Jans-Molenbeek, voor de periode 2003-2007 en vergelijking met het Brussels Gewest na standaardisering voor leeftijd.

	Mannen			Vrouwen		
	Aantal overlijdens	Sterftecijfer (/100 000)	Verskil in mortaliteit ten opzichte van het Gewest	Aantal overlijdens	Sterftecijfer (/100 000)	Verskil in mortaliteit ten opzichte van het Gewest
Long- en strottenhoofdkanker	57	33,6	+32,6 %	20	12,1	-4,3 %
Borstkanker (vrouwen)		0,0		27	16,4	+10,4 %
Diabetes (totaal)	25	14,7	+35,7 %			
Ischemische hartziekten	42	24,7	+18,6 %			
Zelfmoord	21	12,4	-35,4 %			
Totaal	403	237,4	+7 %	231	140,2	+4,4 %

Enkel de doodsoorzaken die tijdens de periode 2003-2007 meer dan 20 overlijdens tellen, zijn opgenomen in deze tabel.

De statistisch significante verschillen met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn in het vet weergegeven.

Als het percentage van het verschil in mortaliteit ten opzichte van het Gewest niet in het vet gedrukt is, kan het verschil aan het toeval te wijten zijn.

Bijgevolg moet men vermijden verklarende hypothesen te zoeken, ook wanneer het om een hoog percentage gaat.

Bron: Statistische formulieren voor overlijden, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

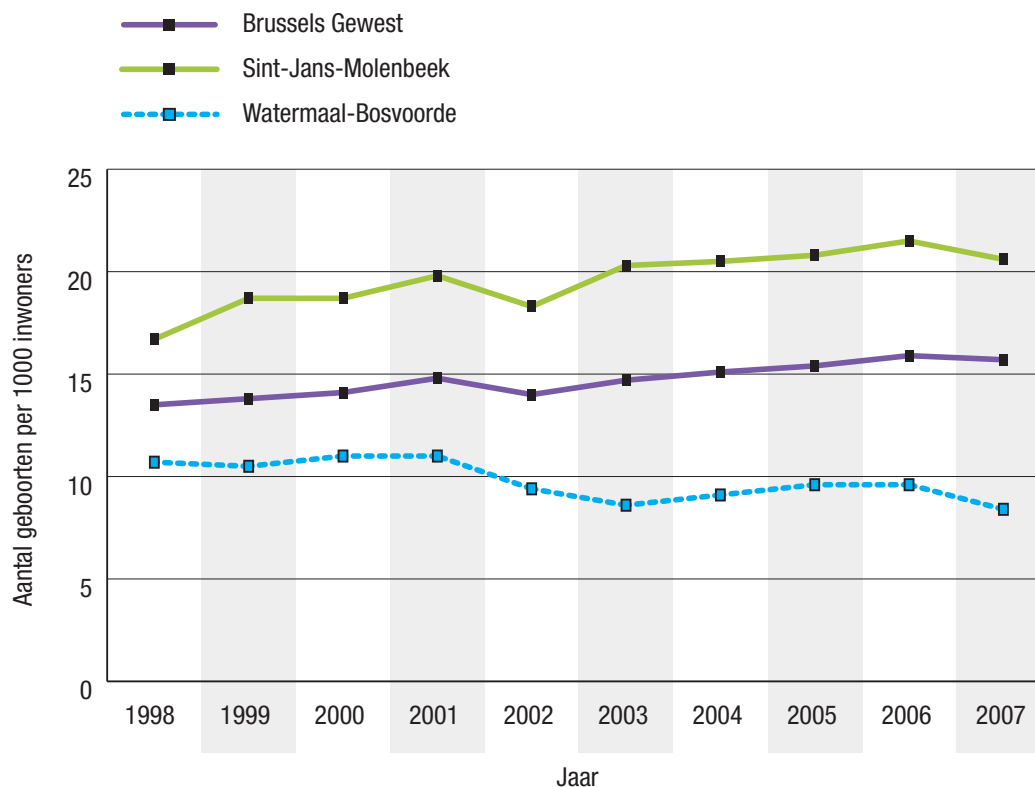
In Sint-Jans-Molenbeek bedraagt het aantal vroegtijdige sterfgevallen 237 per 100 000 voor mannen en 140 per 100 000 voor vrouwen. Na standaardisatie voor de leeftijd is dit percentage hoger in vergelijking met het Gewest, maar niet statistisch significant, noch voor mannen, noch voor vrouwen.

Na standaardisatie voor de leeftijd zien we een significante oversterfte als gevolg van long- en keelkanker en een significante ondersterfte als gevolg van zelfmoorden, en dit uitsluitend bij mannen.

4.2 Gezondheid van de jonge kinderen

4.2.1 GEBOORTEN

Figuur 12: Evolutie van de geboortecijfers in Sint-Jans-Molenbeek en het Brussels Gewest, 1998-2007.

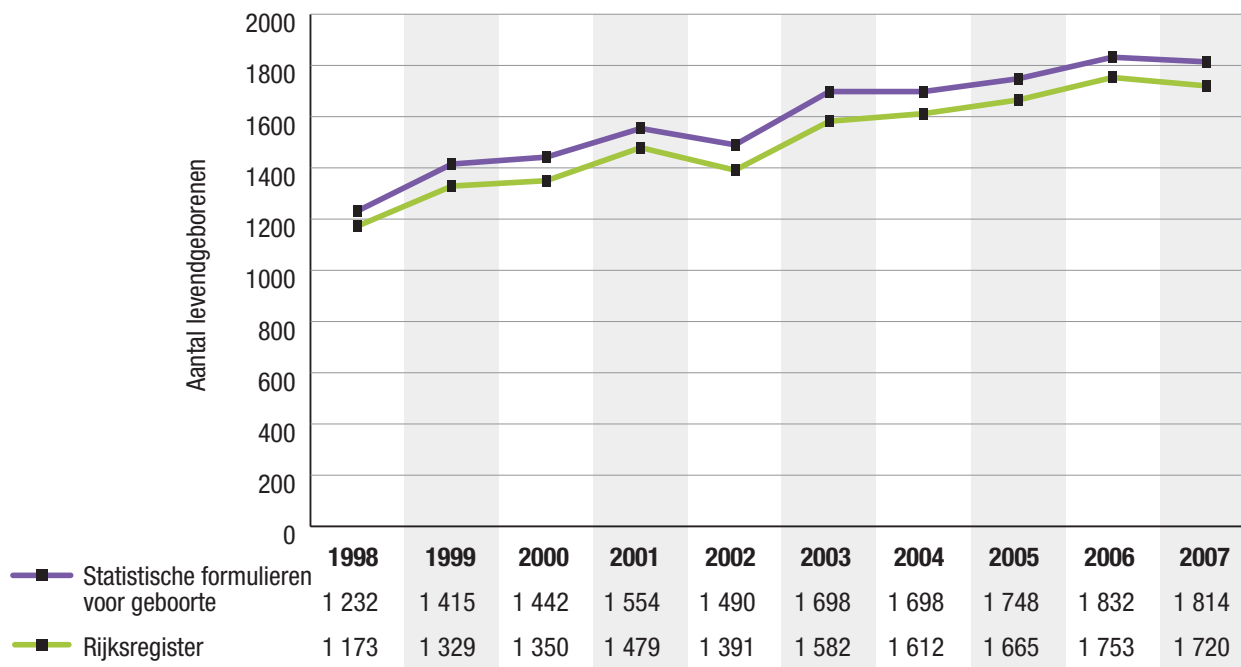

Bron: Statistische formulieren voor geboorten, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

Tussen 1998 en 2007 zijn het absolute aantal levendgeborenen en het geboortecijfer lichtjes gestegen in Sint-Jans-Molenbeek, met uitzondering van een lichte daling in 2002. Het geboortecijfer van de gemeente is, voor deze periode, het grootste van het Gewest.

4.2 Gezondheid van de jonge kinderen

Figuur 13: Evolutie van het absoluut aantal levendgeborenen in Sint-Jans-Molenbeek, 1998-2007 volgens twee verschillende bronnen.

Bron: Statistische formulieren voor geboorte, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn en ADSEI: Rijksregister.

Als officieel cijfer voor het aantal geboorten geldt het cijfer van het Rijksregister, dat samengesteld is op basis van het bevolkingsregister van de gemeenten.

Een andere informatiebron zijn de statistische formulieren voor geboorte, die worden ingevuld door de gezondheidswerkers en de diensten van de burgerlijke stand van de gemeente van geboorte. Deze bron houdt rekening met alle geboorten, ongeacht het verblijfsstatuut van de moeder. In de meeste gemeenten is het aantal via deze bron geregistreerde geboorten hoger dan het aantal geboorten geregistreerd door het Rijksregister. Niet-

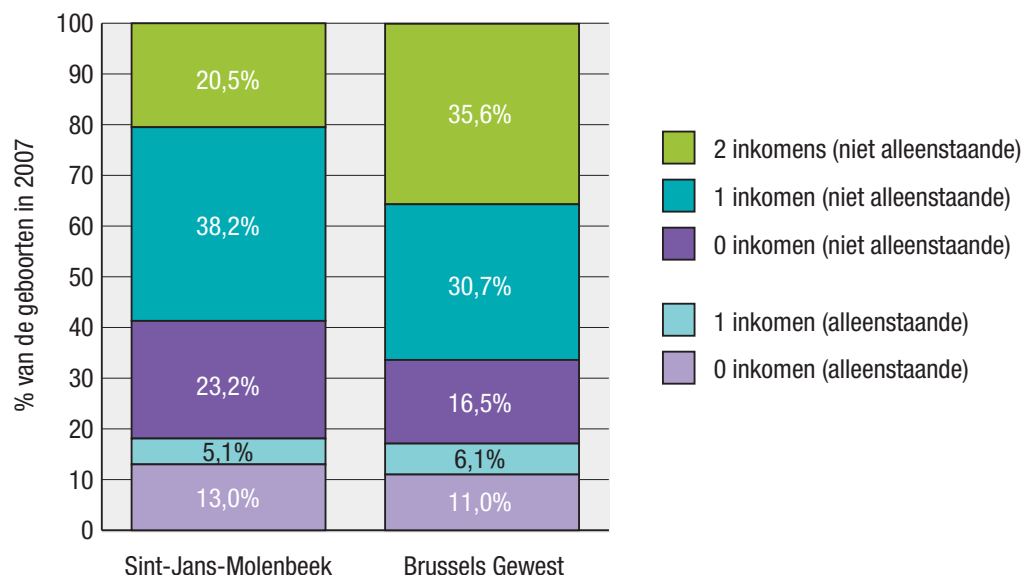
geregistreerde geboorten vinden we enerzijds bij kinderen van wie de moeder is ingeschreven in het Wachtregister en anderzijds in bijzondere situaties (diplomatiek personeel verbonden aan internationale instellingen, thuislozen, illegalen).

In Sint-Jans-Molenbeek is het verschil tussen de twee informatiebronnen opvallend (94 personen in 2007). Dit betekent dat niet alle geboorten ingeschreven zijn in het Rijksregister.

4.2 Gezondheid van de jonge kinderen

4.2.2 KENMERKEN VAN DE BORELINGEN EN DE MOEDERS

Figuur 14: Sociale kenmerken van de huishoudens van de pasgeborenen in Sint-Jans-Molenbeek en het Brussels Gewest op 01/01/2007.

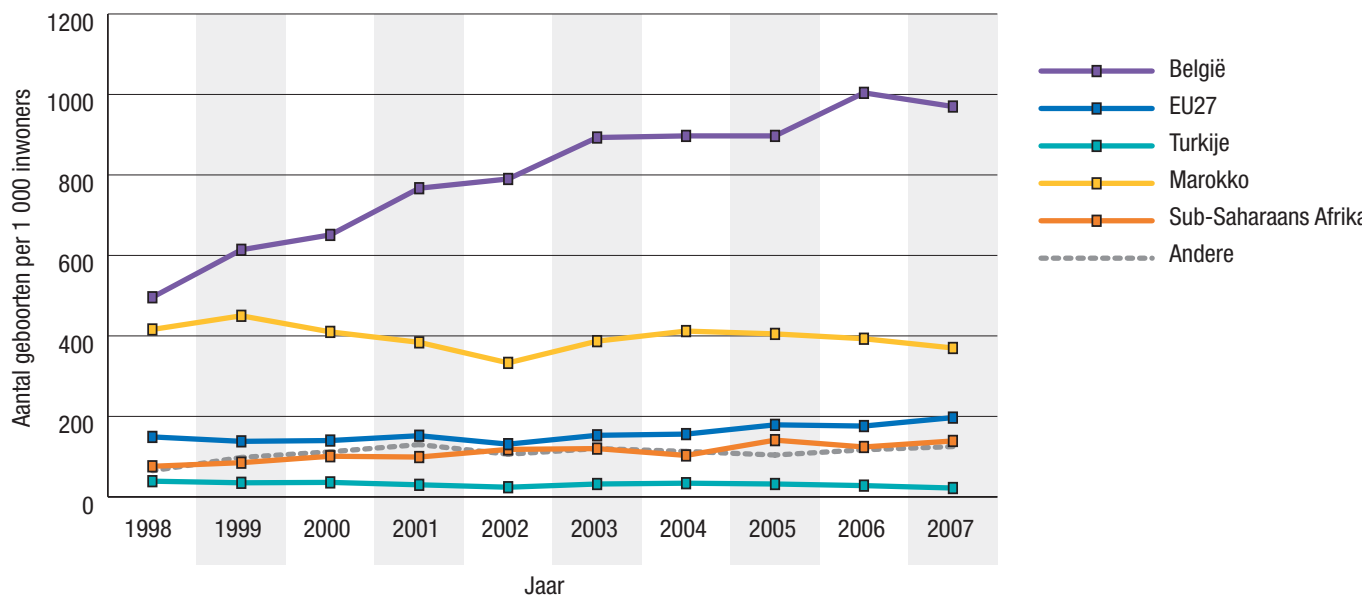
Bron: Statistische formulieren voor geboorte, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

In Sint-Jans-Molenbeek wordt 36,2 % van de kinderen geboren in een huishouden zonder inkomen uit arbeid (tegenover 27,6 % voor het Gewest). Er worden meer kinderen geboren in alleenstaande huishoudens⁽¹⁶⁾ in Sint-Jans-Molenbeek (18,1 %) dan in het Brussels Gewest (17,1 %). Het aandeel kinderen dat geboren wordt in een gezin zonder inkomen uit arbeid (al dan niet alleenstaand) wordt gebruikt als armoede-indicator.

(16) Een alleenstaand huishouden is een huishouden waar de moeder alleen woont op het moment van de geboorte.

4.2 Gezondheid van de jonge kinderen

Figuur 15: Evolutie van de huidige nationaliteit van de moeder van de pasgeborenen in Sint-Jans-Molenbeek, 1998-2007.

Bron: Statistische formulieren voor geboorte, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn

In 2007 werd in Sint-Jans-Molenbeek 53 % van de kinderen geboren uit moeders met de Belgische nationaliteit en 20 % uit Marokkaanse moeders. Het aantal geboorten uit Marokkaanse moeders daalt. Dit betekent niet dat het absolute aantal moeders van Marokkaanse origine daalt, maar is misschien een gevolg van de naturalisaties.

4.2 Gezondheid van de jonge kinderen

4.2.3 GEZONDHEID VAN DE BORELINGEN EN DE MOEDERS

Tabel 14: Evolutie van de kenmerken van de geboorten en de moeders die in Sint-Jans-Molenbeek en het Brussels Gewest wonen, 2003-2007.

	Aantal Molenbeek	% Molenbeek*	% Gewest*
	2003-2007	2003-2007	2003-2007
Meerlinggeboorten	349	3,9	3,5
Keizersneden	1 397	15,8	17,4
Ingeleide bevallingen	2 113	24,5	26,3
Vroeggeboorte (< 37 weken)	562	6,7	6,7
Ernstige vroeggeboorte (< 32 weken)	105	1,2	1,0
Laag geboortegewicht (< 2500g)	553	6,4	6,5
Moeders < 20 jaar	323	3,7	2,8
Moeders ≥ 40 jaar	326	3,7	4,0

* Per 100 levendgeboorten (vroeggeboorte of laag geboortegewicht) of totaal.

De statistisch significante verschillen met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn in het vet weergegeven.

Als het percentage van het verschil in mortaliteit ten opzichte van het Gewest niet in het vet gedrukt is, kan het verschil aan het toeval te wijten zijn. Bijgevolg moet men vermijden verklarende hypothesen te zoeken, ook wanneer het om een hoog percentage gaat.

Bron: Statistische formulieren voor geboorte en overlijden, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

In Sint-Jans-Molenbeek liggen het aandeel geboorten via keizersnede (15,8 %) en het aandeel ingeleide bevallingen (24,5 %) verhoudingsgewijs lager dan in het Brussels Gewest (respectievelijk 17,4 % en 26,3 %). De gemeente telt een groter aandeel meerlinggeboorten (3,9 %), grote prematuren (1,2 %) en moeders jonger dan 20 jaar (3,7 %) in vergelijking met het Gewest (respectievelijk 3,5 %, 1,0 % en 2,8 %).

4.2.4 FOETO-INFANTIELE STERFTE

Tabel 15: Evolutie van de perinatale, infantiele en foeto-infantiele mortaliteit bij geboorten bij moeders die wonen in Sint-Jans-Molenbeek en het Brussels Gewest, 2003-2007.

	Aantal Molenbeek	Molenbeek per 1 000 geboorten	Gewest per 1 000 geboorten
	2003-2007	2003-2007	2003-2007
Perinatale mortaliteit (1)	87	9,8	7,2
Infantiele mortaliteit (2)	54	6,1	4,3
Foeto-infantiele mortaliteit (3)	108	12,2	9,2

(1) Overlijden voor de geboorte, vanaf 22 weken zwangerschap of 500g, of tijdens de eerste week na de geboorte (0-6 dagen na de bevalling), per 1 000 geboorten.

(2) Overlijden na de geboorte en voor de eerste verjaardag (tussen 0 en 364 levensdagen), per 1 000 levendgeboorten.

(3) Overlijden vanaf 22 weken zwangerschap tot de geboorte (criterium vanaf 1999, daarvoor 28 weken zwangerschap of 1 000g) of in de loop van het eerste levensjaar, per 1 000 geboorten.

Bron: Statistische formulieren voor geboorte en overlijden, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

De perinatale, infantiele en foeto-infantiele sterfte in Sint-Jans-Molenbeek liggen aanzienlijk hoger dan het gewestelijke gemiddelde.

5. OPLEIDING

Van een aantal onderwijsindicatoren zijn, per wijk, kaarten en tabellen beschikbaar op de site van de Wijkmonitoring. Raadpleeg het onderwerp “Kinderopvang” onder het thema “Sociaal-cultureel”, maar ook “Inschakeling op de arbeidsmarkt” onder het thema “Economie”.

<http://www.wijkmonitoring.irisnet.be/>

5.1 Schoolgaande bevolking in kleuteronderwijs

Tabel 16: Aantal leerlingen in het kleuteronderwijs in Sint-Jans-Molenbeek en het Brussels Gewest, begin 2008.

	Sint-Jans-Molenbeek	Brussels Gewest
Naar woonplaats	5 105	46 958
Naar plaats van onderwijs	4 066	51 041

Bron: Communauté française, Vlaamse Gemeenschap 2007, Berekeningen: IGEAT-ULB.

Opmerkingen: de statistieken op de verblijfplaats hebben betrekking op de kinderen die in Sint-Jans-Molenbeek wonen, ongeacht de gemeente waarin ze onderwijs volgen. Zij geven over het algemeen een vrij goed beeld van de realiteit in de gemeente.

De leerlingen die school lopen in scholen die niet door de Vlaamse en Franse Gemeenschap gesubsidieerd worden (meer bepaald de internationale scholen) zijn niet in deze cijfers opgenomen.

5.2 Schoolgaande bevolking in leerplichtonderwijs

Tabel 17: Aantal leerlingen in het leerplichtonderwijs in Sint-Jans-Molenbeek en het Brussels Gewest, begin 2008.				
		Naar woonplaats		
		Sint-Jans-Molenbeek		Brussels Gewest
Onderwijsniveau	Onderwijsvorm	Aantal	% in onderwijsniveau	% in onderwijsniveau
Lager onderwijs	Lager onderwijs	7 429	93,4	94,8
	Bijzonder lager onderwijs	523	6,6	5,2
	Totaal lager onderwijs	7 952	100,0	100,0
Secundair onderwijs 1	Secundair onderwijs	2 341	100,0	100,0
Secundair onderwijs 2	ASO	944	38,7	51,2
	TSO	603	24,7	24,5
	BSO	892	36,6	24,3
	Totaal	2 439	100,0	100,0
Secundair onderwijs 3	ASO	522	30,0	45,9
	TSO	585	33,6	30,9
	BSO	634	36,4	23,2
	Totaal	1 741	100,0	100,0
Buitengewoon secundair onderwijs	Buitengewoon secundair onderwijs	285	100,0	100,0
Secundair onderwijs 4	BSO	59	100,0	100,0
Totaal aantal leerlingen		14 817	-	-

Bron: Communauté française, Vlaamse Gemeenschap 2007, Berekeningen: IGEAT-ULB.

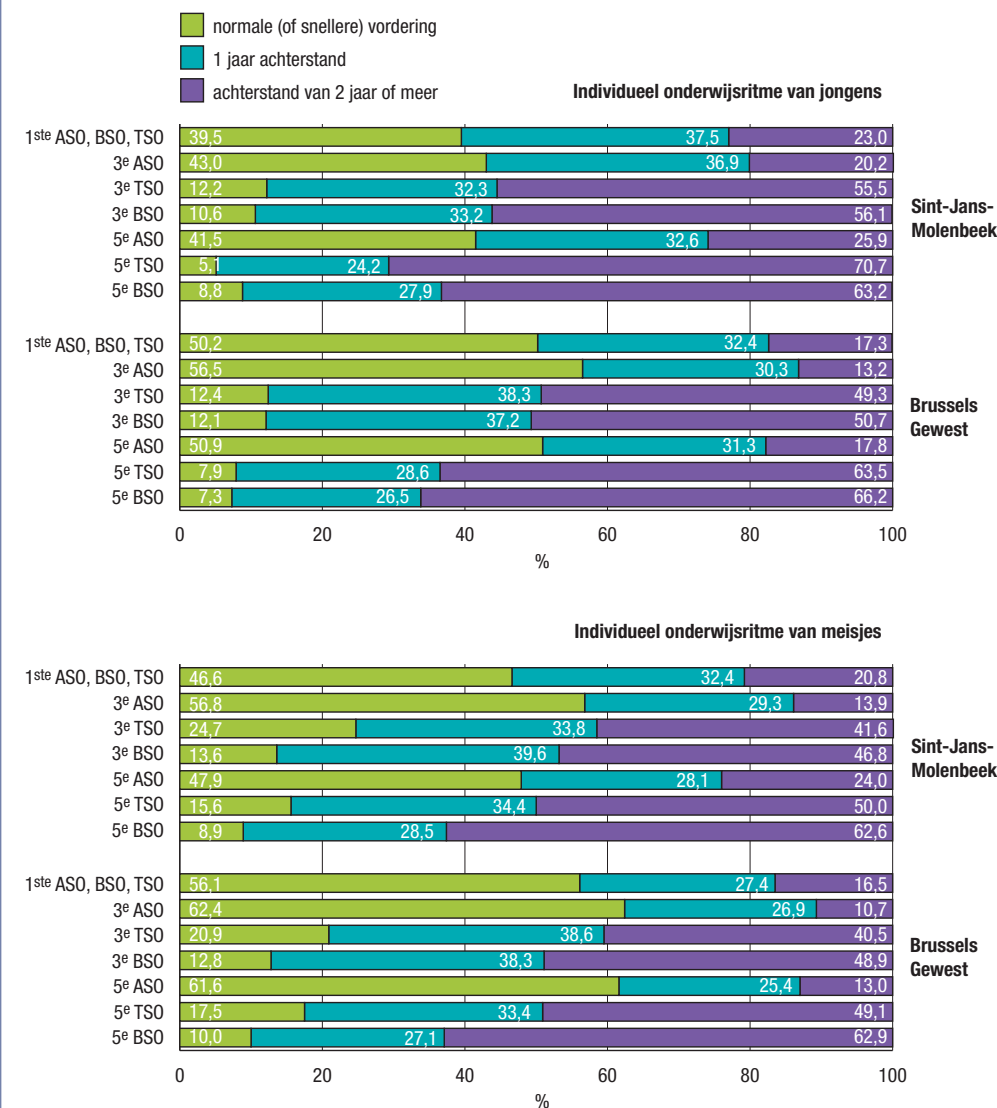
Het secundair niveau 1 omvat de leerlingen in de eerste twee jaar van het secundair onderwijs. Secundair niveau 2 omvat de leerlingen in het derde en vierde jaar. Secundair niveau 3 omvat de leerlingen van het vijfde en zesde jaar. Niveau 4 omvat het zevende jaar van het secundair beroepsonderwijs.

Vergeleken met het gemiddelde van het Gewest vertonen de leerlingen van het secundair onderwijs die in Sint-Jans-Molenbeek wonen meer de neiging om voor het beroepsonderwijs te kiezen, en minder voor het algemeen onderwijs.

De gemeente telt 14 817 schoolgaande leerlingen, met andere woorden leerlingen die in de gemeente wonen en het leerplichtonderwijs volgen. Opgelet, een leerling die in een andere gemeente woont, kan naar school gaan in Sint-Jans-Molenbeek en omgekeerd.

5.3 Onderwijsritme in leerplichtonderwijs

Figuur 16: Onderwijsritme van leerlingen van het secundair onderwijs (eerste, derde en vijfde jaar) woonachtig in Sint-Jans-Molenbeek en het Brussels Gewest, naar geslacht en onderwijsvorm, schooljaar 2007-2008.

“Normale vordering” betekent dat de leerling ofwel op zijn tijd vooruit is, ofwel in het theoretische jaar zit waarin hij op zijn leeftijd geacht wordt te zitten.

Bij de leerlingen van het 1e jaar van het secundair onderwijs, alle richtingen samen, had in 2007-2008 tussen 40 en 45 % van de in Sint-Jans-Molenbeek wonende kinderen “een normale vordering” (dat is iets meer dan in het Brussels Gewest), tussen 30 en 40 % heeft één jaar achterstand (iets minder dan in het Gewest) en iets meer dan 20 % heeft 2 of meer jaar achterstand (tegenover 15 % in het Gewest). Over het algemeen hebben leerlingen die in Sint-Jans-Molenbeek wonen meer schoolachterstand dan in het Gewest.

In 2001⁽¹⁷⁾ waren jongeren die niet voortstudeerden en geen diploma hoger secundair onderwijs hadden verhoudingsgewijs talrijker in de gemeente (52 % van de 18-24-jarigen niet-studerenden) dan in de 19 gemeenten samen (47,7 %).

(17) Socio-economische enquête 2001.

6. HUISVESTING EN LEEFOMGEVING

Van een aantal huisvestingsindicatoren zijn, per wijk, kaarten en tabellen beschikbaar op de site van de Wijkmonitoring. Raadpleeg de onderwerpen “Oppervlakte van een woning”, “Type woning”, “Evolutie van het woningbestand”, “Eigendomsstructuur” en “Sociale woningbestand” onder het thema “Huisvesting”, maar ook “Ouderdom van de bebouwing” en “Structuur van de bebouwing” onder het thema “Morfologie”.

<http://www.wijkmonitoring.irisnet.be/>

Tabel 18: Kenmerken van de woningen in Sint-Jans-Molenbeek en het Brussels Gewest.

	Sint-Jans-Molenbeek	Brussels Gewest
Aandeel huishoudens dat in een appartement woont (%) - 2001	78,4	71,2
Gemiddelde oppervlakte per woning (m²) - 2001	69,9	74,4
Aantal woonvertrekken per bewoner (n) - 2001	1,7	1,9
Aandeel koopwoningen (%) - 2001	38,3	41,5
Aandeel huurwoningen (%) - 2008	59	58,6
Aandeel sociale woningen (woning/100 huishoudens) - 2007	10,1	7,8
Aandeel woningen met basiscomfort (%) - 2001	88,5	90,8
Aandeel woningen gebouwd voor 1961 (%) - 2001	50,3	63,0
Gemiddelde maandelijkse huur (€) - 2008	480	553
Gemiddelde maandelijkse huur van woningen met 1 kamer (€) - 2008	423	471
Gemiddelde maandelijkse huur van woningen met 2 kamers (€) - 2008	527	591
Aandeel “niet-natuurlijke zones” (%) - 2006	63,3	46,5

Bron: FOD Economie – ADSEI (Socio-economische enquête 2001); Observatorium van de huurprijzen 2008; IGEAT 2006

Het aandeel huishoudens dat in een appartement woont is in Sint-Jans-Molenbeek groter dan het gewestelijke gemiddelde (78,4 % tegenover 71,2 %) en hetzelfde geldt voor het aandeel sociale woningen (10,1 % tegenover 7,8 %). De gemiddelde huurprijs van een huurwoning bedraagt er € 480. Over het algemeen zijn de woningen standaard uitgerust (88,5 % heeft basisvoorzieningen, dit wil zeggen, een badkamer, stromend water en een toilet in huis). De omgeving is veeleer stedelijk

(63,3 % van het gemeentelijk grondgebied is niet natuurlijk tegenover 46,5 % voor het Gewest, de rest wordt ingenomen door groene ruimten, tuinen of doordringbare oppervlakken⁽¹⁸⁾).

(18) Zie referentiekaart.

7. WOORDENLIJST

‰ = per 1 000

19de eeuwse gordel: de verstedelijkte gordel uit de 19de eeuw omvat de wijken van de eerste kroon, waar de verstedelijking vooral in de tweede helft van de 19de eeuw plaatsvond. Tot deze gordel behoren ook de oudste wijken van de tweede kroon: de uitbreidingen van de vroegere voorsteden en de tussenruimten die het dichtst bij de Vijfhoek gelegen zijn. In tegenstelling tot de eerste kroon reikt de 19de-eeuwse gordel niet tot aan de militaire lanen (in het oosten) of het ringspoor (in het westen).

Activiteitsgraad: het aandeel van de bevolking op beroepsleeftijd (tussen 18 en 64 jaar) die werkt of op zoek is naar werk. De activiteitsgraad wordt dus gedefinieerd door de verhouding (werknemers + werklozen)/(bevolking 18-64 jaar).

Afhankelijkheidsindex: verhouding tussen de bevolking die zich in de meest afhankelijke leeftijdscategorieën (0-19 jaar en 65 jaar en ouder) bevindt en de bevolking die het meest waarschijnlijk een beroepsactiviteit uitoefent (20 tot 64 jaar), uitgedrukt in percentage.

Arme sikkel: zone waar al meerdere decennia een concentratie van de op economisch vlak meest kansarme bevolkingsgroepen woont, bestaande uit de wijken in het noorden en het westen van de eerste kroon, die behoren tot de armste wijken van het Brussels Gewest en die een sikkel vormen rond het stadscentrum. De wijken van deze zone zijn:

- binnen de Vijfhoek, het westen van de Noord-Zuidverbinding en de Marollen;
- het oosten van Anderlecht (Kuregem) en Laag-Molenbeek (tussen de spoorlijn en het kanaal);
- in het noorden de gemeente Sint-Joost, het westen van Schaarbeek, Laken en de industriële zones langs het kanaal;
- in het zuiden, de lage gedeelten van Sint-Gillis en Vorst.

Voor meer details, zie “Ruimtelijke structuur van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest”.

Bel-etagewoning: aanpalende woning, typisch voor de periode na de Tweede Wereldoorlog, waarvan de garage en de inkomhal beneden, de living en de keuken op de eerste verdieping (= bel-etage) en de slaapkamers en de badkamer op de tweede verdieping zijn gelegen.

Buitenlandse origine (bevolking van): verwijst naar de bevolking die met een andere dan de Belgische nationaliteit is geboren of waarvan de ouders afkomstig zijn uit de immigratie.

Diploma hoger onderwijs: verwijst naar een universitair diploma (korte en lange type) of een diploma van het niet-universitair hoger onderwijs (korte en lange type).

Emigratie: verwijst naar het verlaten van een gebied door mensen uit dat gebied en hun verplaatsing naar een ander gebied om er te wonen en te werken.

Gemiddeld inkomen: som van de inkomens van alle huishoudens van een gebied gedeeld door het aantal huishoudens van datzelfde gebied.

Gentrificatie: proces dat verwijst naar de vervanging van de bevolking in vervallen historische wijken met een kansarme bevolking door een meer welgestelde bevolking, vaak jongvolwassenen zonder kinderen en met een hogere culturele en/of economische status (bijvoorbeeld: de Docks in Londen, de Antoine Dansaertstraat in Brussel).

Index van intensiteit van de veroudering: het aandeel 80-plussers bij de 65-plussers. Hoe hoger dit aandeel, hoe intenser de veroudering.

Indicator: evaluatie-instrument, vaak statistisch, waarmee een situatie of een trend op redelijk objectieve manier in tijd en ruimte kan worden gemeten. Een indicator meet maar zelden rechtstreeks de complexiteit van een fenomeen. De statistische indicatoren wijzen vaak op uitingen van dit fenomeen, op de sporen die het nalaat en de gevolgen die het veroorzaakt.

IGO: Inkomensgarantie voor ouderen.

Immigratie: verwijst naar de aankomst in een gebied van mensen uit een ander gebied, ongeacht hun nationaliteit (dus ook Belgen), die er komen wonen en werken.

Intra- of extrafamiliale transfers: financiële transfers om het inkomen uit werk te herverdelen, hetzij via de sociale

zekerheid (werkloosheid, pensioen, invaliditeit,...), hetzij binnen families (van werknemers naar andere leden van het huishouden of van de familie).

Kroon: beschrijving van de wijken met een zekere maatschappelijke, stedenbouwkundige homogeniteit, die een ring vormen binnen de stad. In Brussel verwijst de eerste kroon naar de wijken tussen de lanen van de kleine ring en de middenring, gevormd door de Churchillaan (in het zuiden), de militaire lanen (in het oosten: Generaal Jacques, Generaal Meiser, Brand Whitlock, Auguste Reyers, Generaal Wahis) en de spoorlijnen (in het westen). De tweede kroon omvat de wijken die het meest aan de buitenkant van de stad liggen. Op de kaart bij “Ruimtelijke structuur van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest” is de eerste kroon samen met de Vijfhoek weergegeven in rood en blauw, de tweede kroon in roze, groen en geel.

Kwadrant: een kwadrant verwijst in het algemeen naar het resultaat van de verdeling in vier van een oppervlakte. Zo bestaat het zuidoostelijke kwadrant van Brussel uit de wijken in de oostelijke helft van de zuidelijke helft van de stad.

Leefloon: een gewaarborgde financiële maatschappelijke hulp, toegekend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (OCMW). Het leefloon is een residuair recht: het is ondergeschikt aan het vervullen van alle nuttige en nodige maatregelen om zijn rechten te doen gelden op andere sociale prestaties of middelen waarop men recht zou hebben krachtens de Belgische en buitenlandse wetgeving. Het wordt dus enkel toegekend wanneer de aanvrager geen recht heeft op een andere sociale uitkering. Het equivalent leefloon is een financiële hulp, waarvan de bedragen dezelfde zijn als die van het leefloon. Het wordt toegekend aan personen die om bepaalde redenen (bijvoorbeeld nationaliteit) niet in aanmerking komen voor het recht op leefloon.

Mediaan inkomen: wanneer men alle inkomens rangschikt van het kleinste tot het hoogste bedrag, is het mediaan inkomen het bedrag in het midden van de rangschikking. Dit betekent dat de helft van de inkomens lager is dan het mediane inkomen, en de helft hoger. De mediaan wordt minder beïnvloed door extreme waarden (zeer hoog of zeer laag) dan

het gemiddelde. De “armoederisicogrens” wordt vastgelegd op 60 % van het mediane inkomen.

Middenklasse: zeer heterogene sociale klasse, deels gedefinieerd door het levensniveau, gesitueerd boven de volksklassen (om niet te zeggen, de armen) en onder de welgestelde klasse. Wat de beroepen betreft, wordt de hogere middenklasse vaak geassocieerd met hogere intellectuele beroepen, maar zelden met vrije beroepen, die worden geassocieerd met de welgestelde klasse. De lagere middenklasse wordt vaak geassocieerd met maatschappelijk werkers, verpleegsters, intermediaire beroepen, een deel van de bedienden,...

Migratiesaldo: verschil tussen het aantal aankomsten (inwijking) en het aantal vertrekken (uitwijking) van de inwoners binnen een gebied.

Modale leeftijd: de meest voorkomende leeftijd binnen een bevolking. De modus is de meest voorkomende waarde.

Modale waarde: in een statistische reeks is dit de waarde die een variabele het vaakst aanneemt. Bijvoorbeeld: als er in een flatgebouw 5 flats zijn met 2 kamers, 1 flat met 3 kamers en 3 flats met 1 kamer, dan is de modale waarde van de variabele “aantal kamers” gelijk aan 2.

Modus: zie modale waarde.

Nationaliteit: het feit dat een natuurlijke of rechtspersoon onderworpen is aan het burgerlijk recht van een staat. Men kan inwoner van een land zijn zonder de nationaliteit van dat land te hebben. Dit heeft gevolgen inzake stemrecht, toegang tot het openbaar ambt, enz.

Natuurlijke aangroei: verschil tussen het aantal geboorten en het aantal sterfgevallen binnen een gebied of een bevolkingsgroep.

NWWZ: Niet-werkende werkzoekenden. Personen zonder betaalde arbeid ingeschreven als werkzoekende bij de gewestelijke tewerkstellingsdienst Actiris. Het betreft zowel uitkeringsgerechtigde werklozen als jongeren in hun wachtlijn,

vrij ingeschreven werkzoekenden en verplicht ingeschreven werkzoekenden (bijvoorbeeld doorverwezen door een OCMW).

Omnio: nieuw statuut dat sinds 1 april 2007 van toepassing is en het recht op de verhoogde tegemoetkoming voor geneeskundige verzorging uitbreidt naar verzekerden uit huishoudens met een laag inkomen.

Opbrengstgebouw: gebouw met verschillende woningen verhuurd door een of meerdere eigenaars. De woningen zijn een belegging voor de eigenaar die huur ontvangt. Het betreft vaak een gebouw dat oorspronkelijk is ontworpen als appartementsgebouw, maar een eengezinswoning kan eveneens worden omgebouwd tot opbrengstgebouw. In dit geval spreekt men van “opdeling”, een vaak voorkomend verschijnsel in Brussel in de oude burgerwijken van de eerste oostelijke kroon (van Schaarbeek tot Sint-Gillis).

Opdeling: verbouwing waarbij een gebouw dat oorspronkelijk was ontworpen als een eengezinswoning wordt opgedeeld in meerdere appartementen, gemeubelde kamers of studentenkamers.

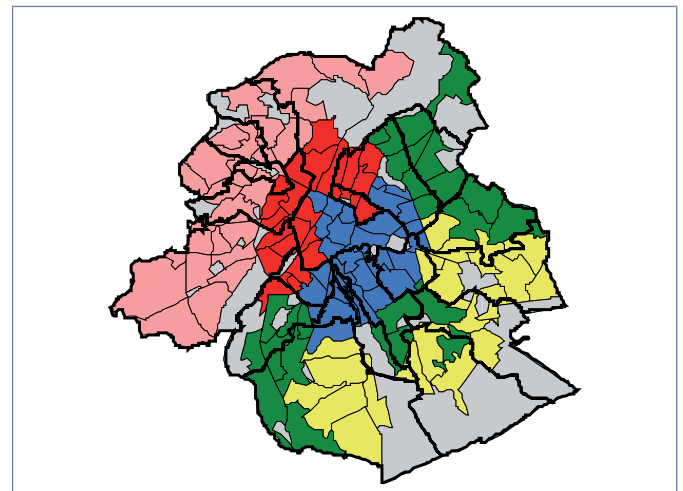
Procentpunt: wanneer twee percentages worden vergeleken, wordt het verschil tussen beide meestal uitgedrukt in procentpunten. Het verschil tussen 10 % en 30 % bedraagt 20 procentpunten (niet te verwarren met het verband tussen de beide waarden: 30 % is 300 % hoger dan 10 %).

Rijksregister: register met identificatie- en adresgegevens van de officiële bevolking van België. Het betreft personen die ingeschreven zijn in de gemeentelijke bevolkings- of vreemdelingenregisters. Het Rijksregister is de belangrijkste bron voor statistieken in verband met de bevolking. Als men bij het berekenen van armoede-indicatoren gebruik maakt van het Rijksregister moet men er rekening mee houden dat bepaalde kwetsbare bevolkingsgroepen niet ingeschreven staan (bijvoorbeeld sommige dak- en thuislozen of mensen zonder papieren).

Ruimtelijke structuur van het Brussels Gewest: schematisch gezien is de Brusselse ruimte, zoals geldt voor veel grote steden,

het product van de overlapping van twee fundamentele structuren: (a) een concentrische structuur, verbonden aan de historische ontwikkeling van de stad volgens een cirkel met een toenemende diameter en (b) een structuur in kwadranten, verbonden aan de reproductie, doorheen de gehele groei van de agglomeratie en afhankelijk van de differentiële druk op de ruimte. Er is een sociaaleconomische kloof tussen enerzijds het dal van de vallei en de lichte westelijke helling – van oorsprong vochtiger, minder goed bewoonbaar en volkser, waar de industriële ontwikkelingen van de 19de en de eerste helft van de 20ste eeuw waren geconcentreerd – en anderzijds een welgestelde zuidoostelijke kwadrant, waarnaar de burgerlijke wijken zich eerder en in grotere mate hebben uitgebreid, op de vlucht voor de centrale arbeiderswijken. Deze kwadrant heeft zich steeds verder ontwikkeld vanuit de meer aristocratische stad op de rechterhelling, die steiler, beter bewoonbaar en topografisch dominant is.

De combinatie van deze twee structuren leidt binnen het Gewest tot de onderverdeling in vijf grote subgebieden: de westelijke zone (in het roze), de westelijke centrale zone of arme sikkels (in het rood), de oostelijke centrale zone (in het blauw), de tussenliggende oostelijke zone (in het groen) en de externe oostelijke zone of zuidoostelijke kwadrant (in het geel).

RVOHR: Ruimte voor Versterkte Ontwikkeling van Huisvesting en Renovatie: omvat de oude stadsbuurten van Anderlecht, Brussel-Stad, Molenbeek, Koekelberg, Jette, Schaarbeek, Sint-Joost, Elsene, Etterbeek, Sint-Gillis en Vorst, waar de overheid een grotere inspanning moet leveren. De Wijkcontracten moeten noodzakelijkerwijs in de RVOHR gelegen zijn. De verschillende premies en fiscale voordelen of bepaalde subsidies aan de gemeenten worden er verhoogd.

RVV: Rechthebbende op de verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging.

Standaardafwijking: meet de verspreiding van een reeks waarden rond hun gemiddelde.

Standaardisering: methode voor het corrigeren van cijfergegevens zodat vergelijkingen tussen populaties met een verschillende leeftijdspiramide mogelijk zijn. Men spreekt vaak over standaardisering voor de leeftijd, maar men kan ook standaardiseren voor een reeks andere kenmerken, zoals bijvoorbeeld het geslacht.

Statistische buurt: een statistische buurt is de kleinste administratieve eenheid waarvoor socio-economische en administratieve gegevens beschikbaar zijn. Elke gemeente wordt onderverdeeld in meerdere statistische buurten. Op basis van de gegevens per statistische buurt kunnen de intragemeentelijke verschillen zo goed mogelijk worden gevat. Het Brussels Gewest is verdeeld in 724 statistische buurten. In 2002 telde een buurt gemiddeld 1 350 inwoners. Een statistische buurt mag niet worden verward met de gewone betekenis die wordt gegeven aan de buurten. In de ogen van de gebruikers en de bewoners, zijn de buurten vaak slechts zeer vaag afgebakend. Bovendien verschilt de beschrijving van de buurt van de ene inwoner tot de andere.

Sterftecijfer: verhouding, voor een bepaalde periode, van het aantal sterfgevallen binnen een bepaalde bevolking tot het bevolkingsaantal in het midden van de periode. Deze verhouding wordt uitgedrukt in aantal sterfgevallen per 1 000 inwoners en per jaar. Als bron voor de teller geldt het overlijdensbestand, aangelegd op basis van de

overlijdensformulieren. Voor de noemer wordt gebruik gemaakt van de effectieve bevolkingsomvang verstrekt door het Rijksregister. De vroegtijdige mortaliteit wordt berekend door het aantal sterfgevallen van mensen jonger dan 65 jaar in de loop van de bestudeerde periode te delen door het aantal personen jonger dan 65 jaar in de bevolkingsgroep in het midden van de gegeven periode. Ze wordt uitgedrukt in aantal sterfgevallen per 1 000 inwoners en per jaar. Het sterftecijfer per oorzaak wordt berekend door het aantal sterfgevallen te wijten aan één oorzaak in de loop van de bestudeerde periode te delen door het aantal personen in de bevolkingsgroep in het midden van de gegeven periode. Dit cijfer wordt uitgedrukt in aantal sterfgevallen per 100 000 inwoners.

Verouderingsindex: verhouding tussen het aantal ouderen (65 jaar en meer) en het aantal jongeren (0 tot 19 jaar), uitgedrukt in percentage.

Vijfhoek: zone in Brussel die binnen de lanen van de kleine ring ligt. Het is de stad die oorspronkelijk werd beschermd door de stadswallen. De naam van deze zone is afkomstig van de vorm, die het tracé van de oude stadswallen volgt.

Volksklasse: deel van de bevolking dat potentieel het meest kwetsbaar is, met name op financieel vlak, als gevolg van het weinige opgebouwde kapitaal. De volksklasse omvat de arbeiders, maar ook werknemers met de financieel minst vergoede functies en gepensioneerden met een laag pensioen zonder rente. Er is een duidelijk verband tussen financieel kapitaal en cultureel kapitaal, aangezien de laagst opgeleiden doorgaans de minst goedbetaalde banen hebben en vaker worden getroffen door werkloosheid.

Vreemdelingenregister: register van de vreemdelingen die zijn toegelaten of gemachtigd om langer dan drie maanden in België te verblijven, met vermelding van de woonplaats.

Wachtregister: register met de kandidaat-vluchtelingen tijdens de erkenningsprocedure.

Werkende actieve bevolking: de bevolking op de arbeidsmarkt die effectief werkt (een baan heeft).

Werkloosheid: de inactiviteit van een persoon die zich effectief op de arbeidsmarkt bevindt (oud genoeg om op zoek te gaan naar betaald werk).

Werkloosheidsgraad: het aandeel werklozen in de beroepsbevolking. De werkloosheidsgraad wordt gedefinieerd door de verhouding (werklozen)/(werknemers + werklozen).

Werkzoekende: persoon zonder werk die verklaart op zoek te zijn naar een baan of persoon die een werkloosheidsuitkering krijgt (uitkeringsgerechtigde werkzoekende).

WIGW: weduwen, invaliden, gepensioneerden en wezen: deze categorieën genieten onder andere van de verhoogde tegemoetkoming voor geneeskundige verzorging onder bepaalde inkomensvoorwaarden.

COLOFON

AUTEURS:

Université Libre de Bruxelles - IGEAT:
Benjamin WAYENS, Pierre KUMMERT, Gauvain DUMONT

Observatorium voor Gezondheid en Welzijn:
Truus ROESEMS

LAY-OUT:

Centre de Diffusion de la Culture Sanitaire asbl:
Nathalie da Costa Maya

VERTALING:

Brussels Language Services sprl
Centrum voor Maatschappelijke Documentatie en Coördinatie
(CMDC-CDCS) vzw

DEPOTNUMMER:

D/2010/9334/16

VOOR MEER INFORMATIE:

Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad

www.observatbru.be
Myriam DE SPIEGELAERE – 02/552 01 45 –
mdespiegelaere@ccc.irisnet.be

ULB – Institut de Gestion de l'Environnement et d'Aménagement du Territoire (IGEAT)

www.ulb.ac.be/igeat
Benjamin WAYENS – 02/650 50 79 – bwayens@ulb.ac.be

COCOF – Service des Affaires sociales – Cohésion sociale

www.cocof.irisnet.be
Martine BAUWENS – 02/800 84 23 – mbauwens@cocof.irisnet.be
(gewestelijke contracten)
Marie-Pierre DURT – 02/800 81 25 – mpdurt@cocof.irisnet.be
(gemeentelijke contracten)

CBAI – Centre régional d'appui à la politique de cohésion sociale (CRAcs)

www.cbai.be
Alexandre ANSAY – 02/289 71 61 – alexandre.ansay@cbai.be
Jonathan UNGER – 02/289 71 63 – jonathan.unger@cbai.be

Kabinet van de minister, Lid van het College bevoegd voor Cohésion sociale

Philippe STERCKX – 02/506 32 60 – psterckx@picque.irisnet.be

GELIEVE OP VOLGENDE WIJZE NAAR DEZE PUBLICATIE TE VERWIJZEN:

ULB-IGEAT, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn,
Gemeentelijke fiches voor de analyse van lokale statistieken in
het Brussels Gewest, Fiche 12: Gemeente Sint-Jans-Molenbeek,
Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, 2010.

GEMEENTELIJKE FICHES VOOR DE ANALYSE VAN LOKALE STATISTIEKEN IN HET BRUSSELS GEWEST:

Dit instrument voor de analyse van lokale statistieken
bestaat uit verschillende documenten

Gemeentelijke fiches

- 01 Fiche van Anderlecht
- 02 Fiche van Oudergem
- 03 Fiche van Sint-Agatha-Berchem
- 04 Fiche van Brussel-stad
- 05 Fiche van Etterbeek
- 06 Fiche van Evere
- 07 Fiche van Vorst
- 08 Fiche van Ganshoren
- 09 Fiche van Elsene
- 10 Fiche van Jette
- 11 Fiche van Koekelberg
- 12 Fiche van Sint-Jans-Molenbeek
- 13 Fiche van Sint-Gillis
- 14 Fiche van Sint-Joost-ten-Node
- 15 Fiche van Schaarbeek
- 16 Fiche van Ukkel
- 17 Fiche van Watermaal-Bosvoorde
- 18 Fiche van Sint-Lambrechts-Woluwe
- 19 Fiche van Sint-Pieters-Woluwe

Begeleidende documenten

Handleiding
Bronnen en referenties
Gewestelijke fiche

Deze gemeentelijke fiches worden in de twee talen verspreid via de website van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn (www.observatbru.be).

De begeleidende documenten zijn in het Frans beschikbaar op de website van de COCOF (www.cocof.irisnet.be/site/fr/affsoc/cohesion/index-htm/).

Elk document mag worden gekopieerd, mits vermelding van de bron.